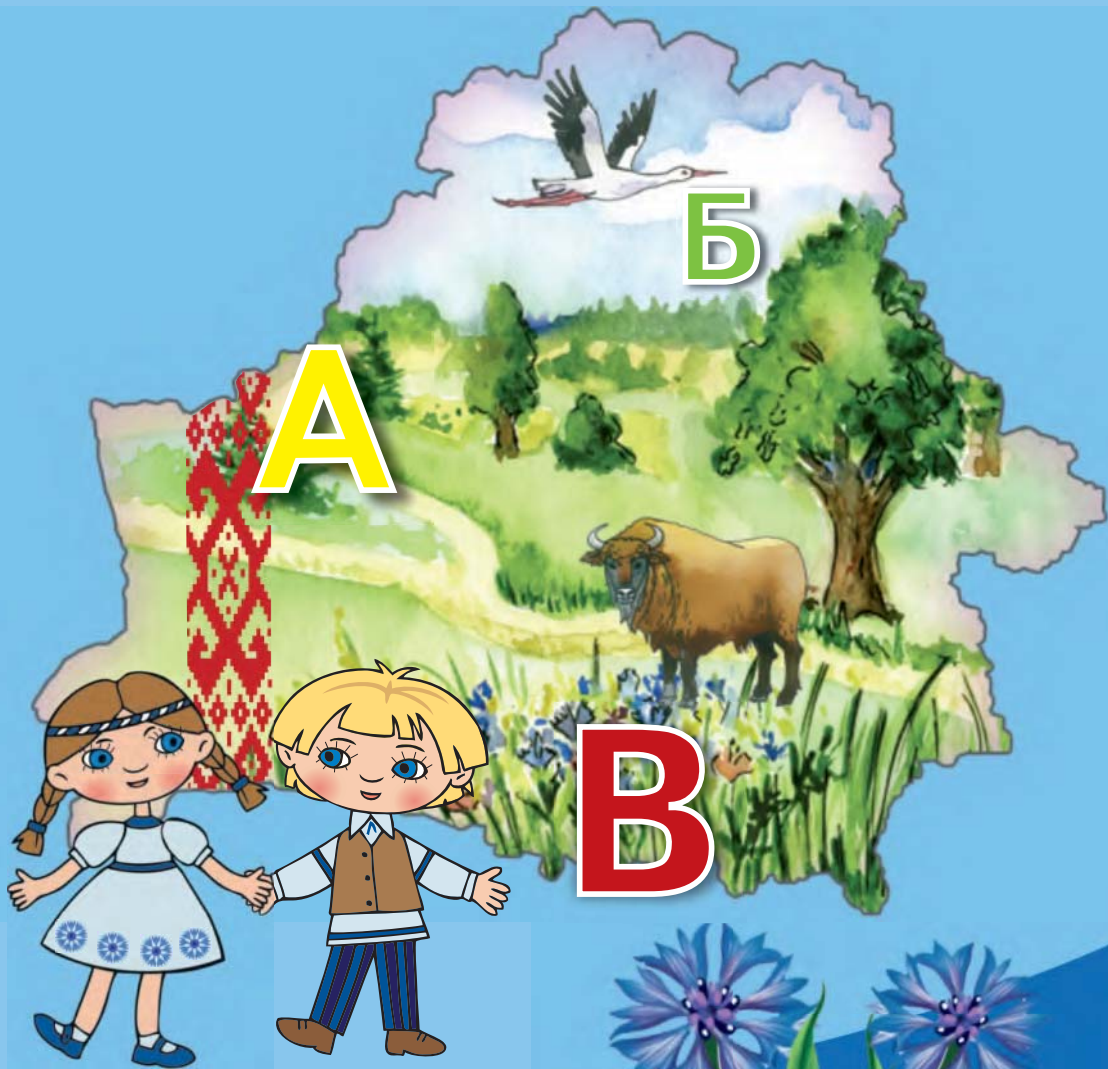

В. І. Свіридзенка, В. І. Цірынава

БУКВАР

В. І. Свірыдзенка
В. І. Цірынава

БУКВАР

Вучэбны дапаможнік для **1** класа
ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі
з беларускай мовай навучання

Для работы ў класе

*Дапушчана
Міністэрствам адукацыі
Рэспублікі Беларусь*

Мінск

Нацыянальны інстытут адукацыі
2021

УДК 811.161.3'35(075.2=161.3)

ББК 81.2Беи-922

С24

Р э ц е н з е н т ы:

дацэнт кафедры славянскіх моў установы адукацыі «Мінскі дзяржаўны лінгвістычны ўніверсітэт», кандыдат педагагічных навук, дацэнт *А. В. Вернікоўская*;

метадычнае аб'яднанне настаўнікаў пачатковых класаў дзяржаўнай установы адукацыі «Гімназія № 28 г. Мінска» (настаўнік пачатковых класаў вышэйшай кваліфікацыйнай катэгорыі *А. М. Гаранская*)

Умоўныя абзначэнні:

— выканай заданне Кірыліцы;

— дапамажы Жэўжыку;

— працуй у пары;

— абмяркую ў групе;

— чытай павольна;

— чытай хутка;

— пазакласнае чытанне;

— праблемнае пытанне. Падумай!

— пастка. Будзь уважлівы!

— выкарыстай электронны дадатак.

ISBN 978-985-594-755-5

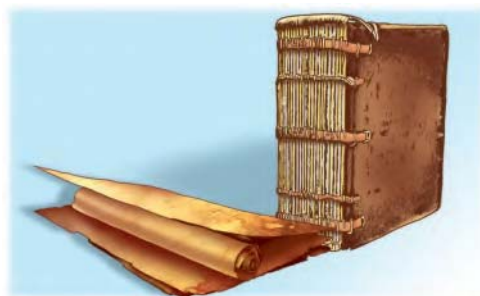
© Свірыдзенка В. І., Цірынава В. І., 2021

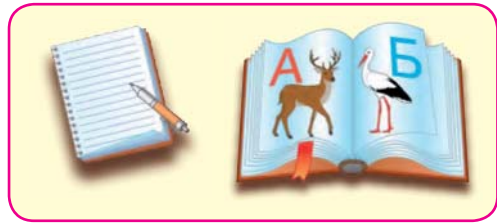
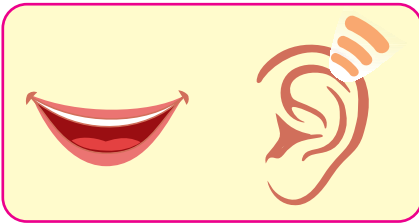
© Афармленне. НМУ «Нацыянальны інстытут адукацыі», 2021

Вось кніжка мая першая
З малюнкамі
І з вершамі.
Тут словы запаветныя —
І ветляя, і светляя.
Цяпер мой новы друг-таварыш
Завецца сонечна —
Букварык!
Ён вучыць нас усіх чытаць
І без гультайства працаваць,
Радзіму зорную любіць
І край свой родны бараніць.
Мне асвятляе шлях букварык,
Нібыта казачны ліхтарык.

Валянцін Лукша.

.

!

?

.

.

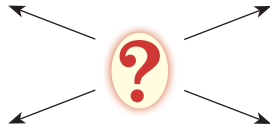
.

.

?

!

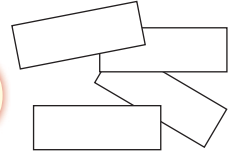
. ? !

?

.

.

.

.

.

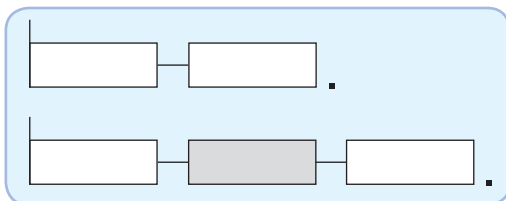

□ — □ .

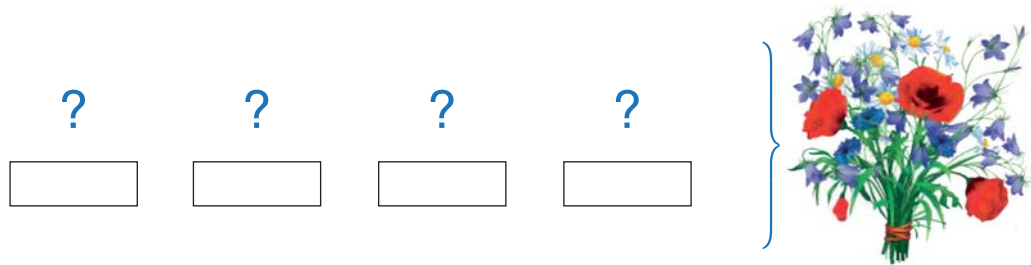
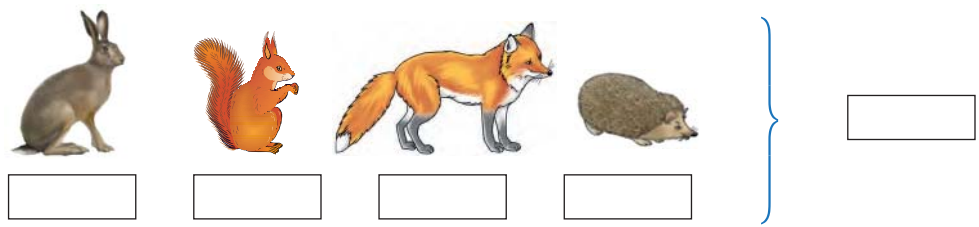
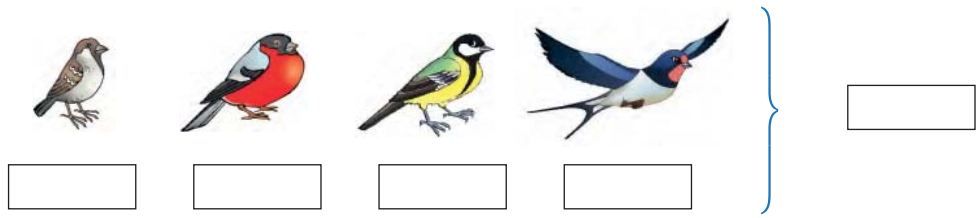
□ — □ — □ .

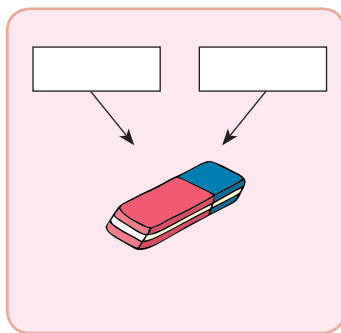
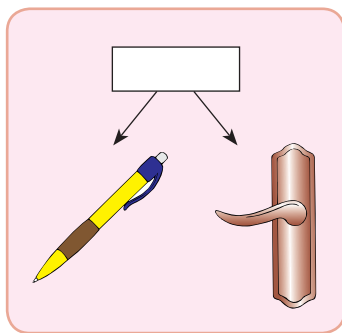
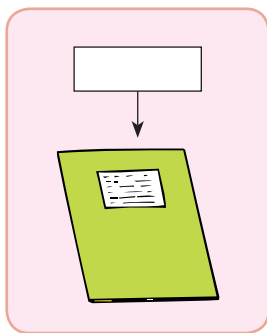
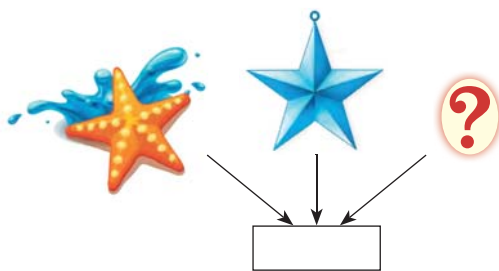
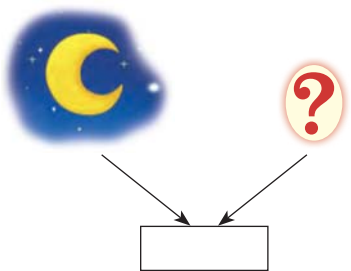
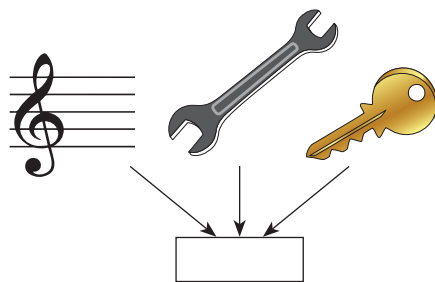
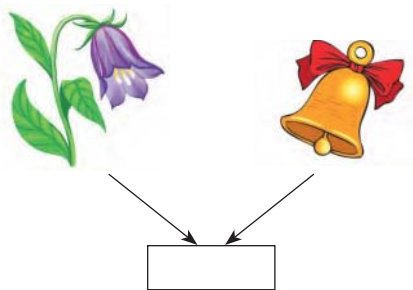
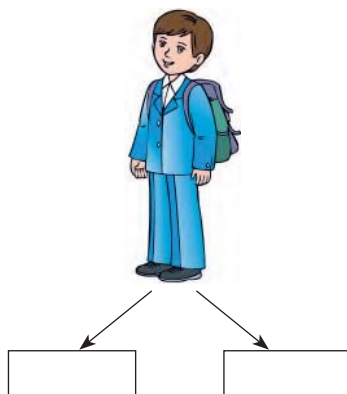
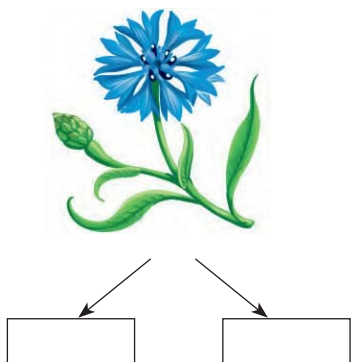
□ — □ — □ — □ .

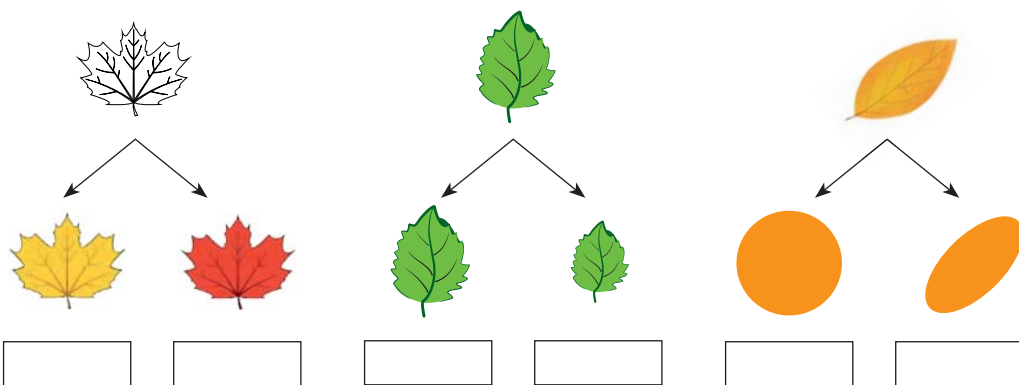
□ — □ — □ — □ — □ .

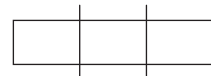
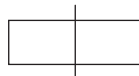
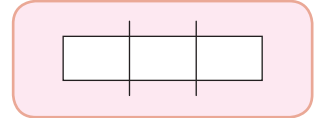
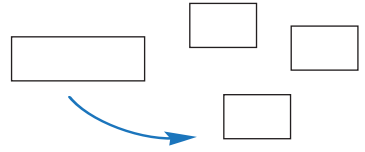
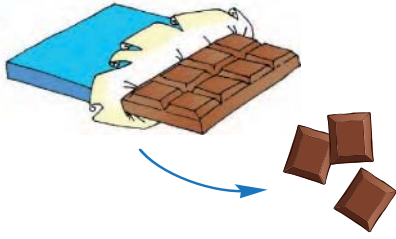
□ — □ — □ — □ .

— <input type="text"/> !	— <input type="text"/> - <input type="text"/> !	— <input type="text"/> - <input type="text"/> - <input type="text"/> !
<input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/>	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

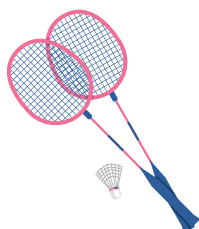
1

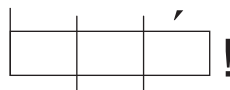
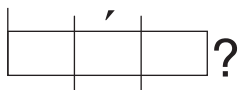
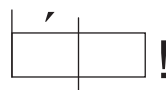
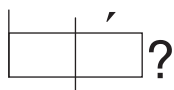
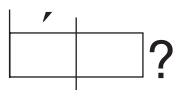
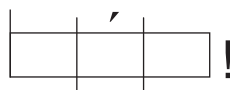

2

 |

3

 | |

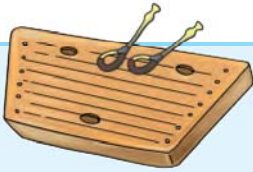

	´	
--	---	--

	´	
--	---	--

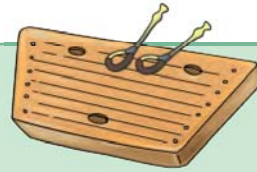
	´	
--	---	--

	´	
--	---	--

—		´		!
---	--	---	--	---

—		´		?
---	--	---	--	---

	´		—
--	---	--	---

	´		+
--	---	--	---

	´		—
--	---	--	---

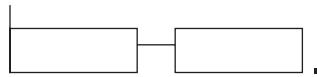
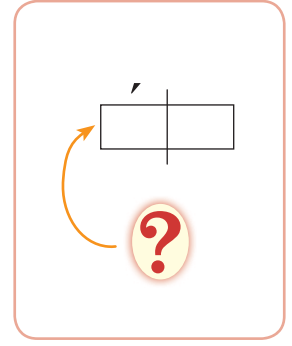

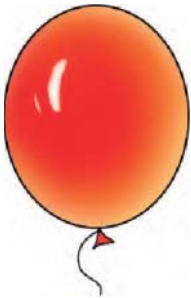
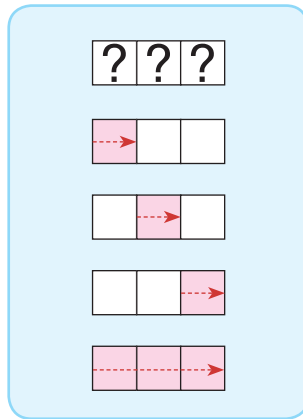
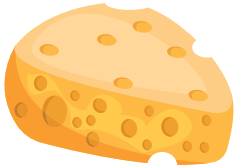
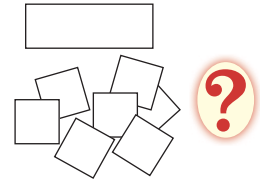
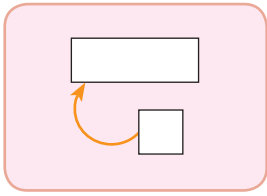
	´			´	
--	---	--	--	---	--

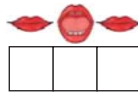
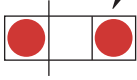
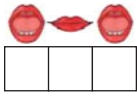
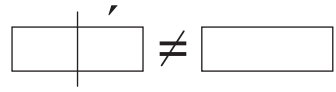
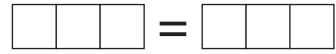
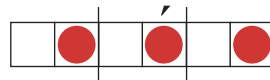
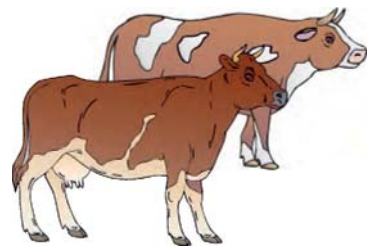
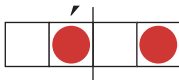
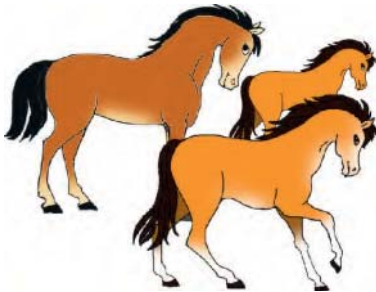
		´	
--	--	---	--

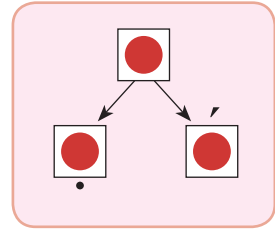
		´	
--	--	---	--

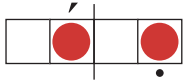

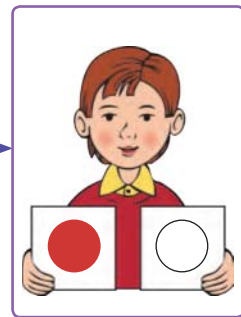
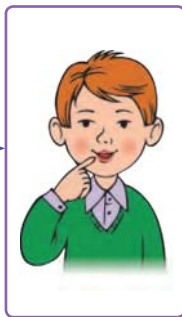
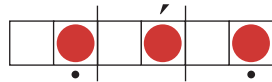
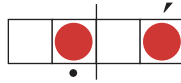

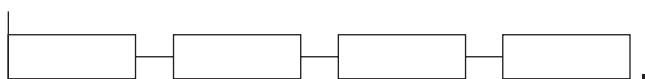
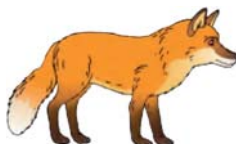
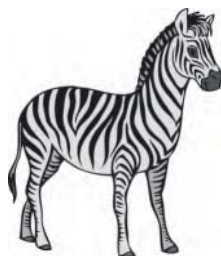
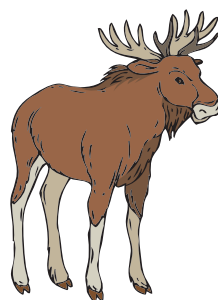
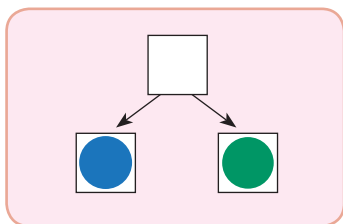
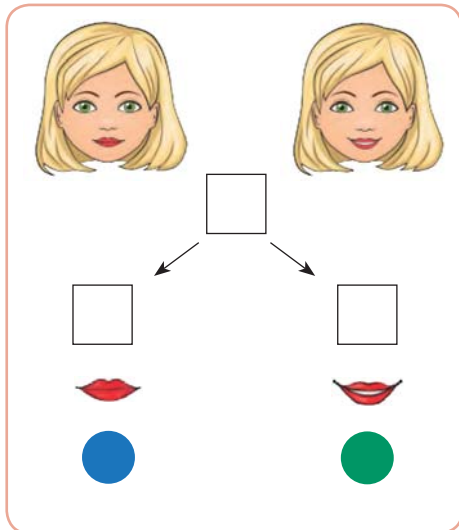
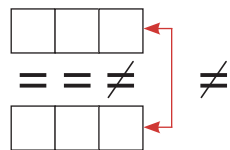
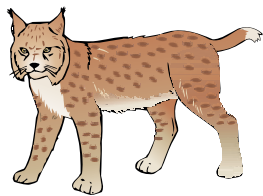

=

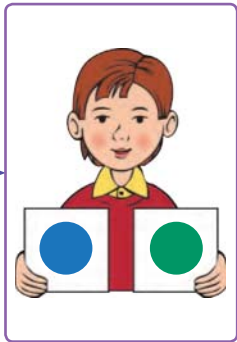
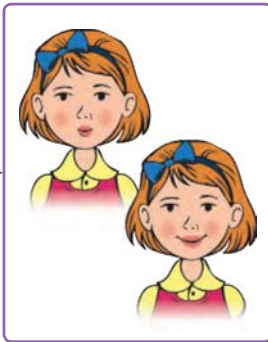
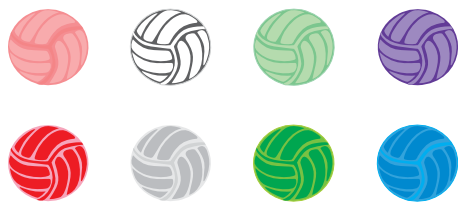
≠

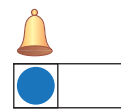
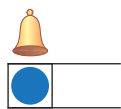
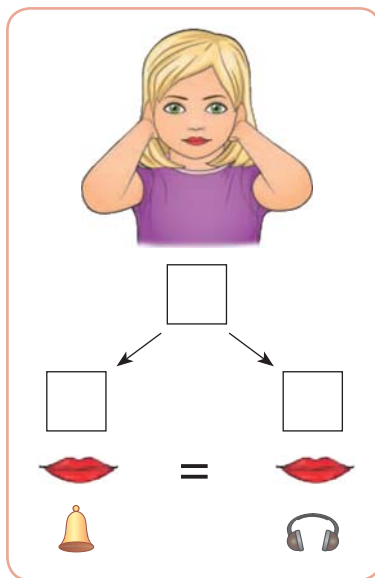
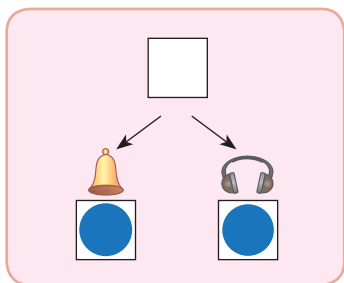
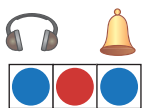
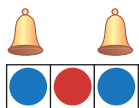
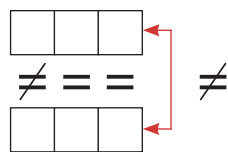

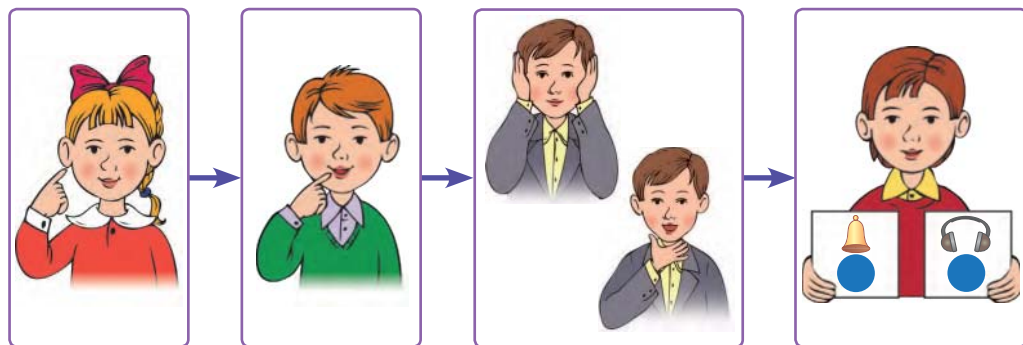
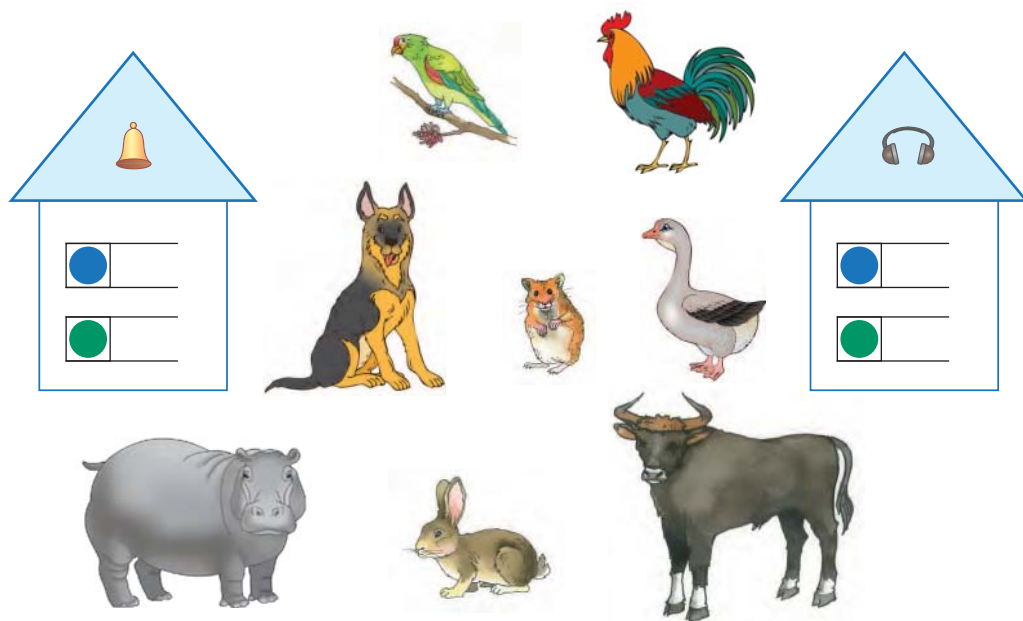
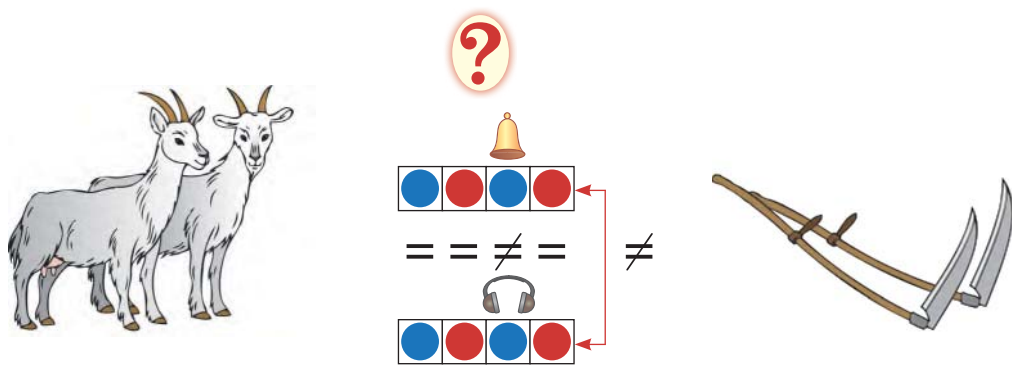

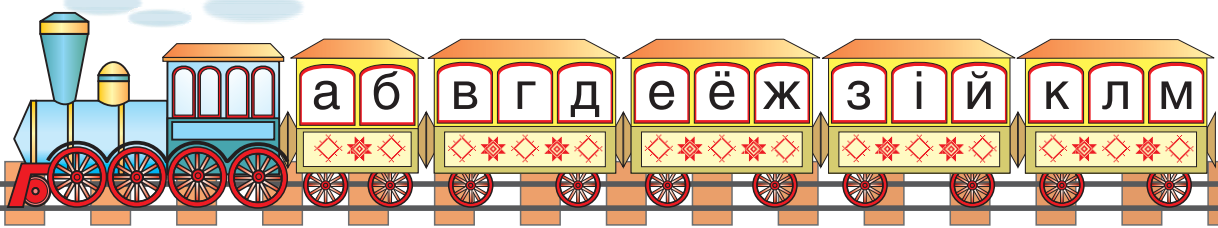
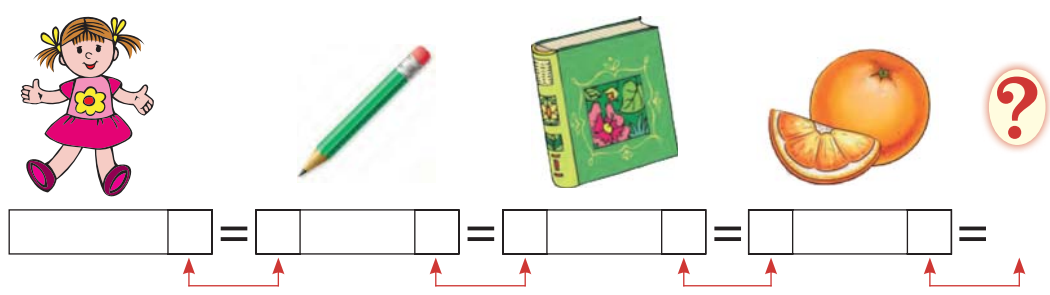
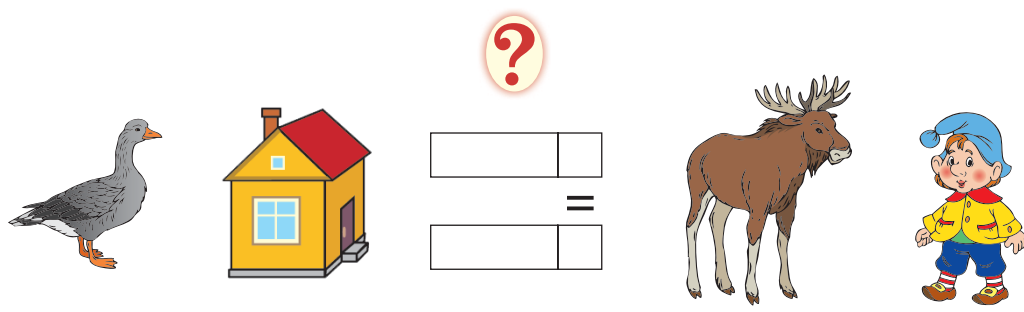
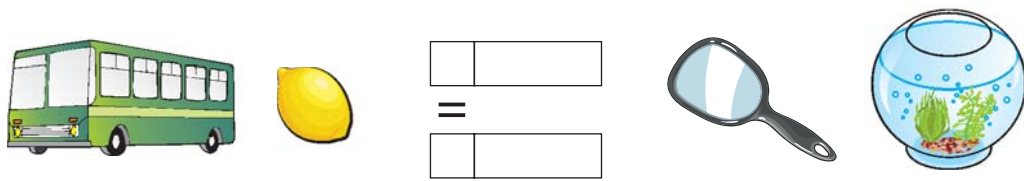
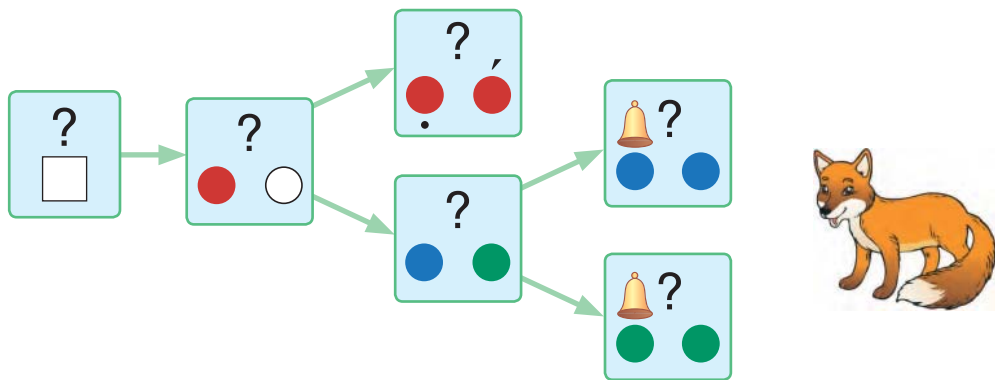

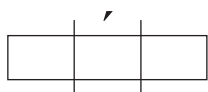
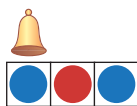
— — .

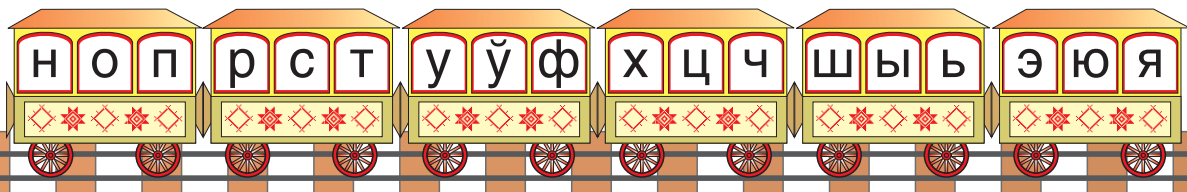
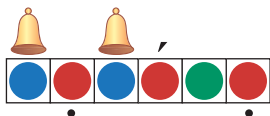
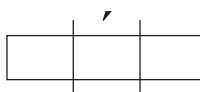

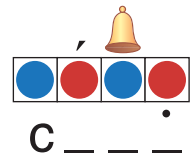
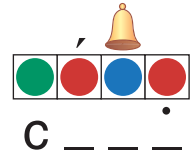
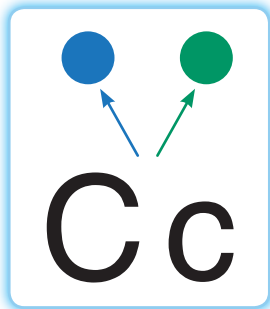
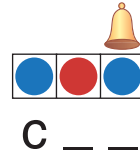
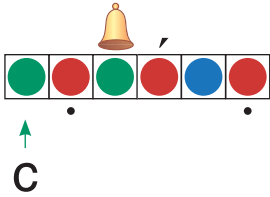
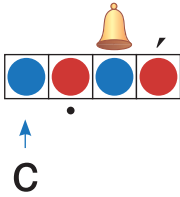
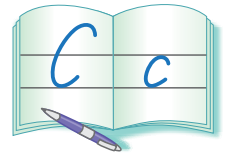

=

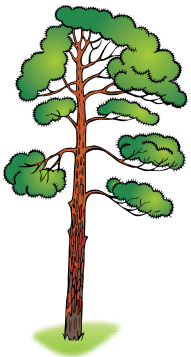

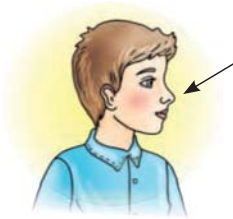
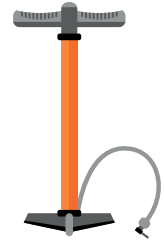
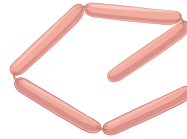
C _ _ _ _

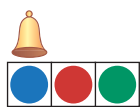
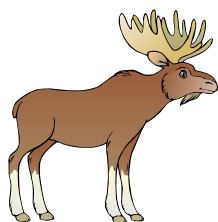
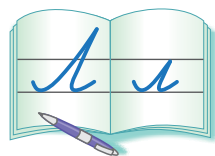
_ _ C _

_ _ C _ _

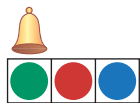
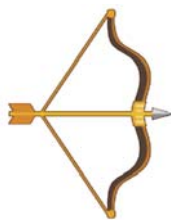

	C		C		
	C		C		
	C		C	C	
	C		C		

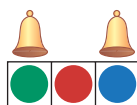

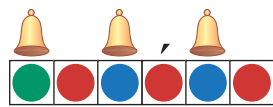
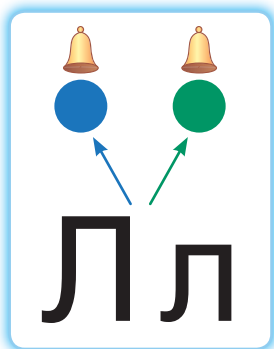
Л

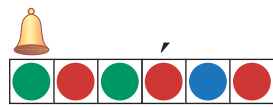
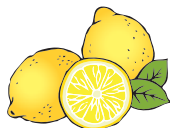
Л

Л _ _

Л _ _ _ _ _

Л _ с _ _ _

с _ л _ _

с л _ _ _

_ _ л _ _

+

 =

л _ _

л

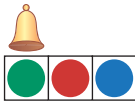
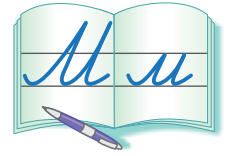

л

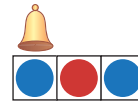

л

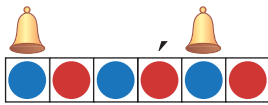

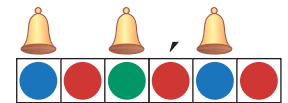
M

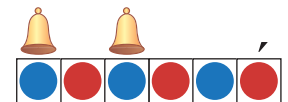
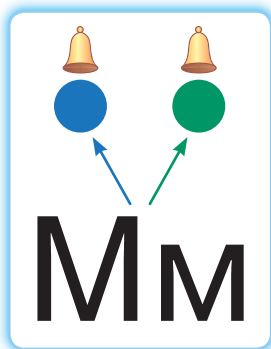
M _ _

M

M _ Л _ _ _

M _ Л _ _ _

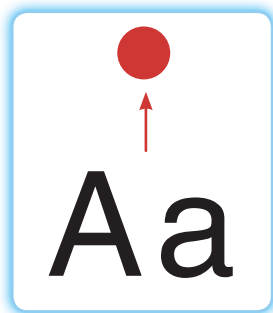
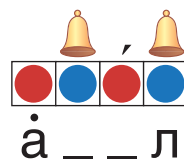
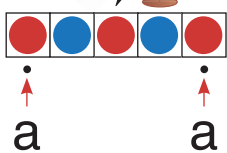
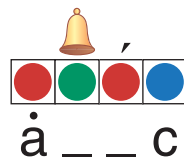
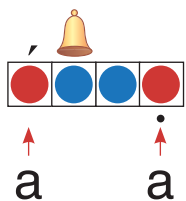
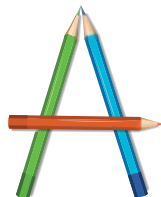
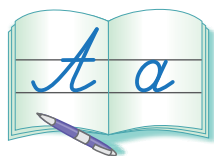
М

+

=

A-a-a!

Ам-ам-ам!

с а

с а

са са

л а

л а

ла ла

м а

м а

ма ма

ма

сам

А́ла

ма́ма

сама́

са́ла

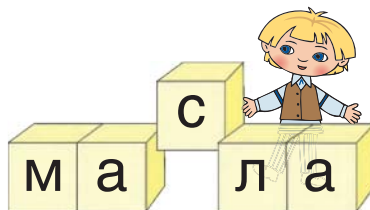
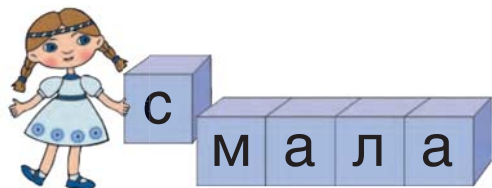

ма́-ла

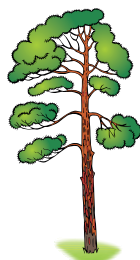
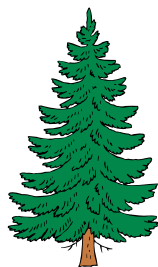
сама

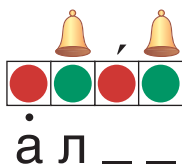
ла ма
са ма ла

смалá

мáсла

Áла самá
 !

Мáма:
 — Áла, самá
 ам-ам-ам!

Сам!

Самá!

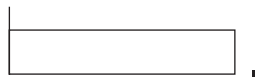
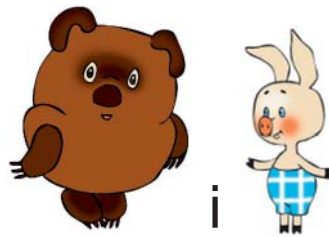
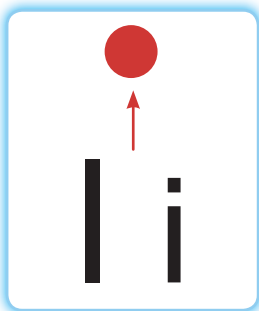
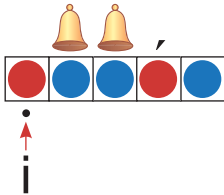
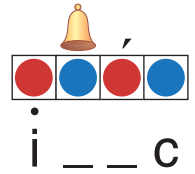
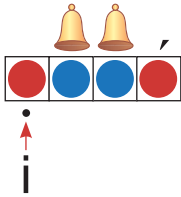
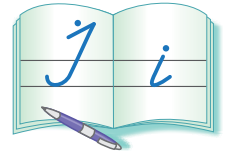

Сáла? Сáла!

Мáла! Мáла!

lá
lá-ia-ia!

с і

с і

сі са

л і

л і

лі ла

м і

м і

мі ма

лі

ліса

Ала

сам

лілі

сіла

Сіма

самá

мі

ліліі

ласі

Міла

сáмі

Міла і Сіма —

і

Міла і Сіма сáмі

ліліі. Міла

самá

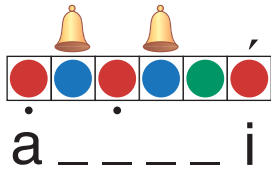

, а Сіма самá

са лі са ла ла
лі лі мі сі

лілі ліла
салілі саліла

Мáма, Áла і Міла

салілі .

Мáма

 і саліла.

Áла і Міла сáмі лілі .

ліс
ліса́
Алі́са

Ліса́ Алі́са і .

Ліса́ і .

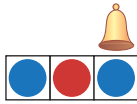

Ліса́ і .

, і Ліса́.

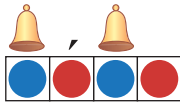
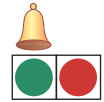
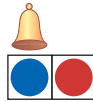
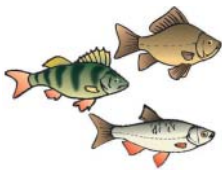

ы

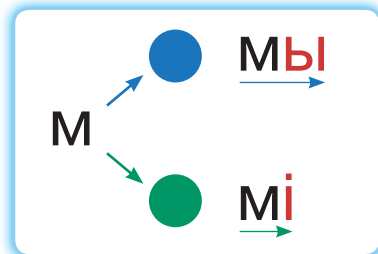
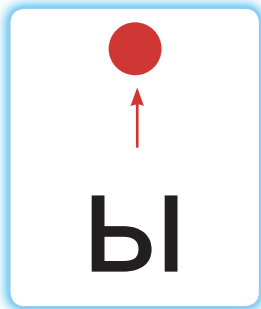
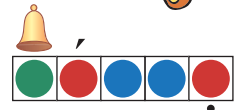
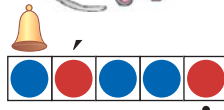
М

ы ы

М а

С ы

С ы

сы сі

Л ы

Л ы

лы лі

М ы

М ы

мы мі

мы

мы
мы́-ла
мы́-лам

мы
мы́-лі
мы́-лі-лі

Мы са́мі мы́лі.

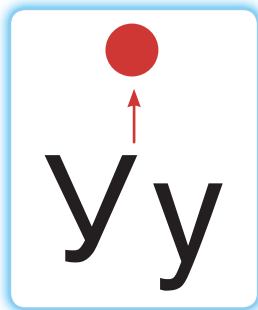
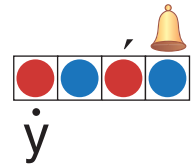
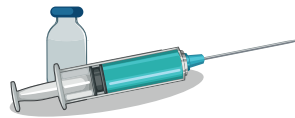
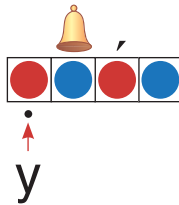
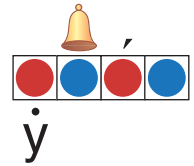
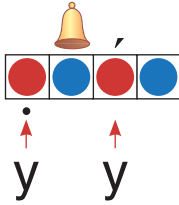
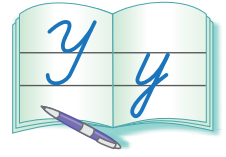
Мы са́мі мы́лілі.

Мі́ла сама́ мы́ла мы́лам.

Сі́ма сама́ мы́ла мы́лам.

Алі́са сама́ мы́ла мы́лам.

У-у-у!

Уá! Уá!

с у

с у

су

сы

сі

л у

л у

лу

лы

лі

м у

м у

му

мы

мі

сум
сума

1 + 1

Сума 1 і 2 = ?

Сума 2 і 3 = ?

Сума 3 і 1 = ?

У ма́мы сум | | .

У Мі́лы су | | | .

У Сі́мы су́ | | .

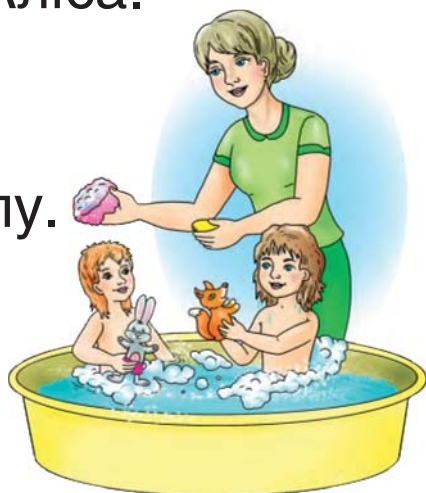
У Сімы і А́лы ма́ма Алі́са.

У ма́мы і мýла.

Ма́ма мýла Сі́му і А́лу.

А́ла мýла лісу́.

А Сі́ма мýла .

У Алі́сы мýла і ?

У А́лы ліса́ і ?

У Сі́мы ма́ма Алі́са?

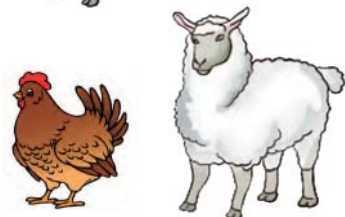
Ма́мы

у ма́ма — .

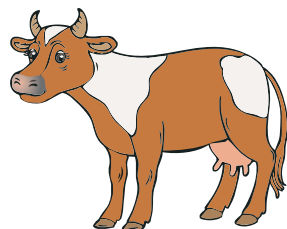

у ма́ма — .

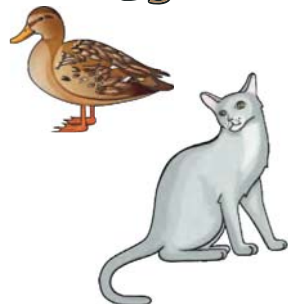

у ма́ма — .

у ма́ма — .

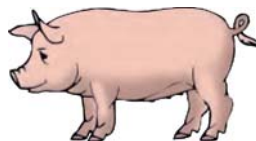

у ма́ма — .

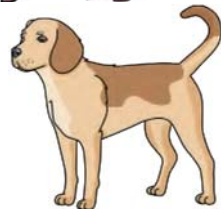

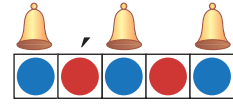
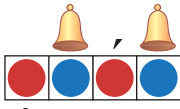
у ма́ма — .

у ма́ма — .

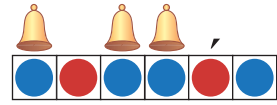

у ма́ма — .

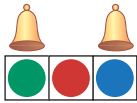

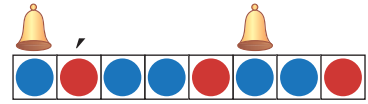
— — — а ў

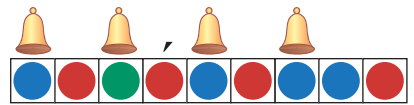
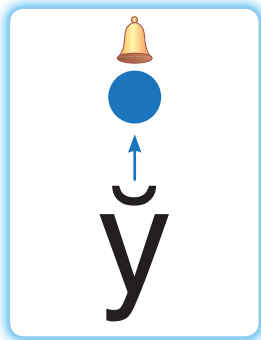
— а ў — у —

у

л а с — а ў — а

м а л і — а ў — а

іў
ліў
ыў
мыў

аў

аў

--	--

аў

--	--	--

Мы ў

.

Мы ў

.

Мы ў

.

Мы ў

.

У мамы

і

.

сам мыў

.

А

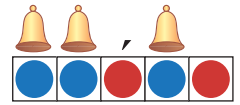
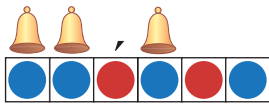
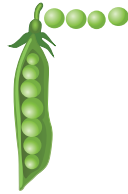
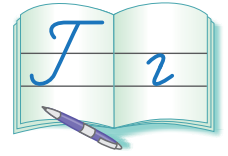

сам мыў

.

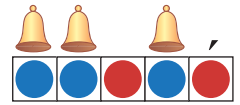

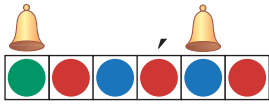
Г

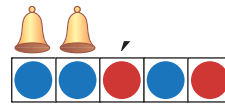
Г _ _ МЫ

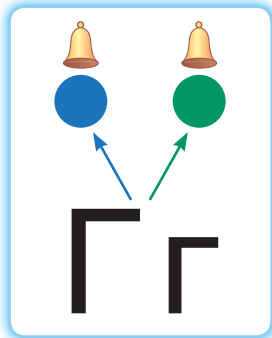
Г _ Ы _ Ы

Г

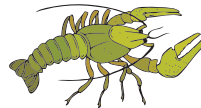

Г _ у _ а

Г

+

=

га

гу

гы

гі

і	а	у	ы
гі	га	гу	гы
сі	са	су	сы
лі	ла	лу	лы
мі	ма	му	мы

гүсі

гүслі

лугі

гүлі

гама

гамы

ласы

галасы

У Гáлі гúслі.

Мíла гáмы.

Гúлі-гúлі-гúлі!

Гúлі-гúлі-гúлі!

га ма лі ла ла
 гу са сі

		гі
--	--	----

		гі
--	--	----

		гі
--	--	----

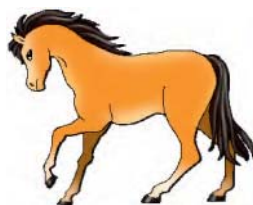
		гі
--	--	----

га-га-га

і-га-га

галасы́

гаў-гаў-гаў

іа-іа-іа

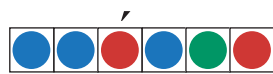
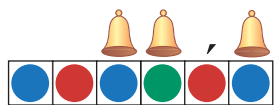
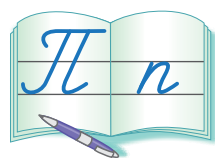
с л м а і ы у ў г

У Гáлі гýсі,
 і ў Сімы гýсі.
 — Гýсі, гýсі!
 — Га-га-га!

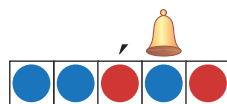
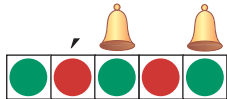
Гýсі і
 — Гýсі, гýсі!
 — Га-га-га!

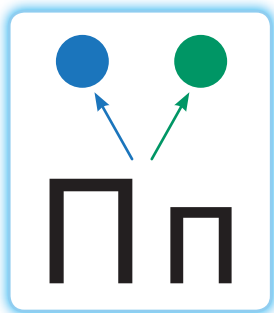
П

п _ у _ _ и

П

п _ _ _ ы

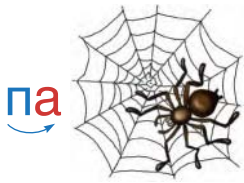

па

пи

суп — супы
пума — пумы
пуга — пуги

пума

пуга

лапа — лапы
лупа — лупы
ліпа — ліпы

Ліпа —

Пума —

ліла : Міла ліла . Міла паліла .
паліла :
паліла : Сіма паліла ў .

паліў :
спаліў :

спаліў

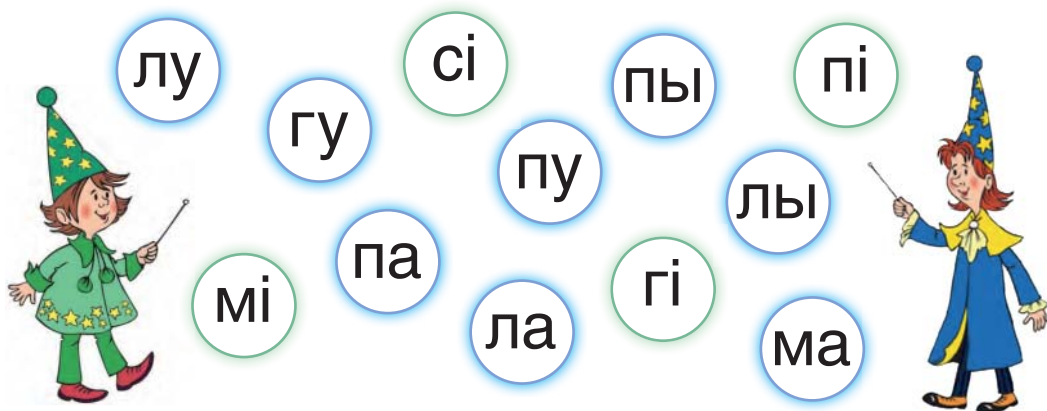

у

?

ла́па
 лу́па
 лі́па
 ліса́
 лісы́
 лысы́
 ла́сы

АЛА

ПІЛІП

піса́ў

піса́ла

піса́лі

У А́лы

. І ў Пілі́па

А́ла піса́ла ў

Пілі́п піса́ў у

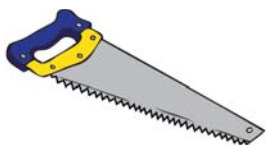

А́ла і Пілі́п
піса́лі ў

с л м а і ы у ў г п

піла́

піла́

У

Пілі́па піла́.

А́ла піла́

А́ла і Мі́ла пілі́

. А́ла піла́

Мі́ла піла́

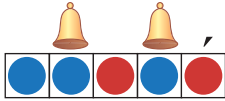
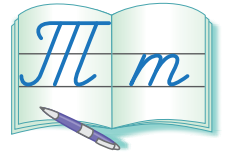
.

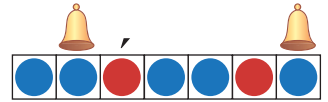
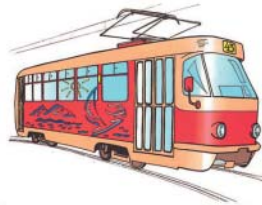
Пілі́п ма́лы. Пілі́п піў

ма ла

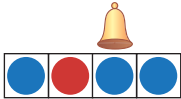

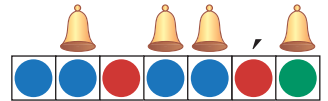
↑
Т

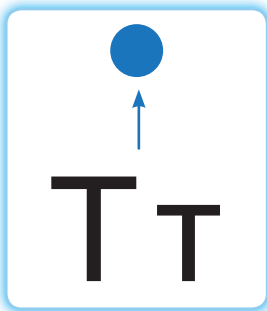
Т _ а _ т а _

↑ ↑
Т Т

Т _ а м _ а _

п

т

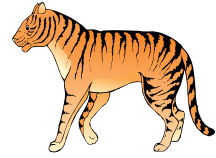
та

ту

ты

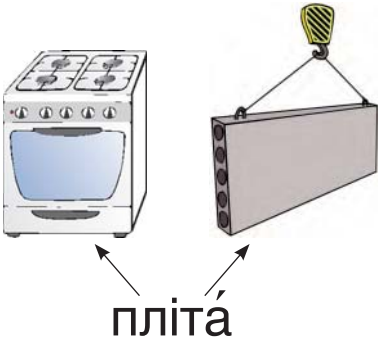
та́та
та́ты
та́ту

ты
тут
там

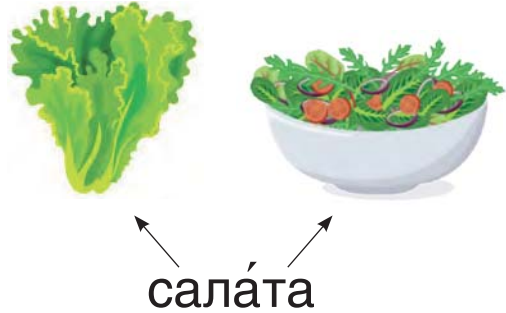
ла́па
ла́пы
ла́пу

пліта́
пліты
пліту́

лапа́та
пала́та
сала́та

пліта́

сала́та

сала́та → са́ла

лапа́та → ?

ТУТ
↔

ПАТАП
↔

У Пілі́па Па́тап.
У Па́тапа ла́пы.
— Ла́пу, Па́тап!

— Па́тап, ла́пы!
Пілі́п сам мы́
ла́пы Па́тапу.

лі па та ты са
ла ма лі

Мáма, тáта і Áла — . Мы тáту.

Тáта Áлы .

 — Мáма, там тáта!

 — Áла, тáта ас!

У тáты Агáты .

Тáта Агáты .

У тáты Таíсы .

Тáта Таíсы .

У тáты Піліпа .

Тáта Піліпа .

с л м а і ы у ў г п т

та́та
та́таў

та́ты — та́таў

та́ты — та́таў

та́ты — та́таў

Та́та і Пілі́п

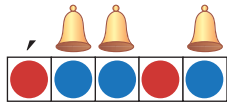
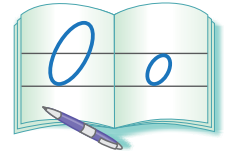

Пілі́п малы́.
Пілі́п ту́паў па :
туп-туп-туп.
— Пілі́п, тут матылі́!

Пілі́п паспа́ў.
Та́та паі́ў Пілі́па .
Та́та Пілі́па,
а Пілі́п — та́ту.

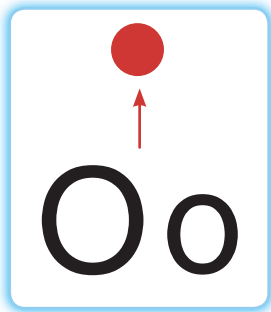

↑
O

↑
O

O
CO
LO
MO
GO
PO
TO

O! Gó-o-o-o-l!

Ogó! O-go-gó!

са | ла | ма | га | па | та
со | ло | мо | го | по | то

СОМ
ЛОМ
ТОМ
МОЛ
ПОЛ
ПОТ
ГОЛ
ЛОГ

МОПС
МОСТ
ПОСТ
ТОСТ

ОЎ
УЛОЎ
ПЛОЎ
ТОЎСТЫ

ЛУГ ПОПЛАЎ

У Олі мопс Лотас.
У Пóлі мопс Тóмі.

Улоў

Тóма: «Мáма, у тáты сом і ў Тóлі сом!»

Мáма: «О-го-гó, улоў!»

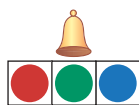
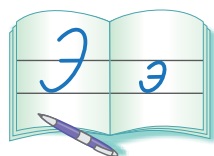
Тóма: «Сом тоўсты!»

У Тóлі . Там .
У сóты. Там .

Сóты

↑
Э

Э

Э а

ало́Э

СЭ

ЛЭ

МЭ

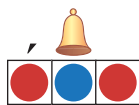
ГЭ

ПЭ

ТЭ

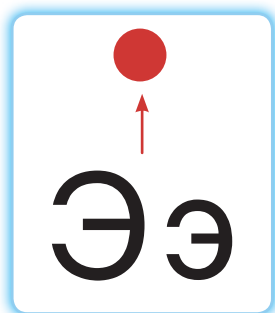
аптЭ

↑
Э

Э

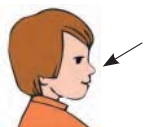

СЭ	ЛЭ	МЭ	ГЭ	ПЭ	ТЭ
СО	ЛО	МО	ГО	ПО	ТО

Э́ла	гэ́та	э́тап		стэ́ла
Э́ма	гэ́ты	паэ́т		Стэ́ла
Э́лі	тэ́ма	тэ́мп		
э́му	мэ́та	стэ́п		

Гэ́та , а гэ́та .

Гэ́та , а гэ́та .

Гэ́та , а гэ́та .

Э́му, гу́сі — гэ́та

Ліса́, ма́лпа — гэ́та

Ліліі, ало́э — гэ́та

Суп, плоў — гэ́та

А гэ́та?

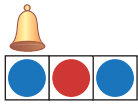
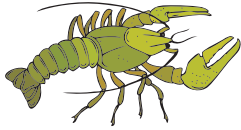
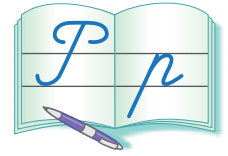
Гэ́ты пусты́, а гэ́ты .

Гэ́ты то́ўсты, а гэ́ты .

Р р

р

р а

ра

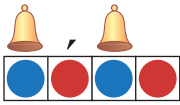
р о

ро

р у

ру

р

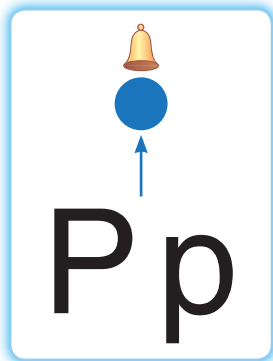
р ы

ры

р э

рэ

мир Мир

с л м а і ы у ў г п т о э р

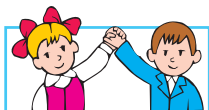
мóра
 гóры
 рэ́па
 ро́сы
 ро́гі
 гíры
 гíра
 ма́ра
 ма́ры
 ра́ма
 ра́мы
 па́ры
 по́ры
 раса́
 гара́

Гэ́та па́ра.

І гэ́та па́ра.

Мы па́ра.

І мы па́ра.

Пара́! Пара́!

? пара́?

Ї́гар і Піра́т

У Ї́гара Піра́т.

Піра́т: «Р-р-р-р-р!»

Ї́гар: «Піра́т, го́лас!»

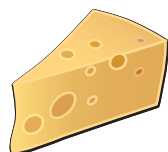
Піра́т: «Гаў-гаў-гаў!»

Ї́гар: «Піра́т, апо́рт!»

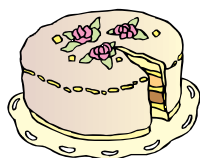

ро гі та ра са ма ры сі

ра	ма

сыр

торт

порт

?

Рóма

Íра

рот

гіры

Ры́та

Íгар

торт

гіра

Рыгóр

Ра́іса

порт

гіта́ра

Марáт

Лары́са

спорт

гітары́ст

У Рóмы гіта́ра.

Рóма гі-та-ры́ст.

У Рыгóра гіры.

Рыгóр .

с л м а і ы у ў г п т о э р

тры
трыя

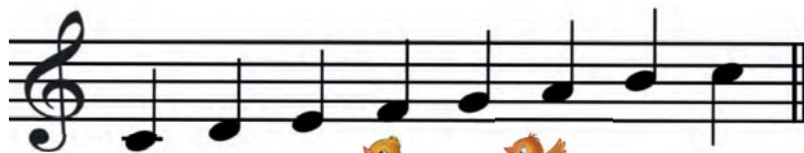

Їра, Раіса і Рыта — трыя.

У Їры і . У Рыты .

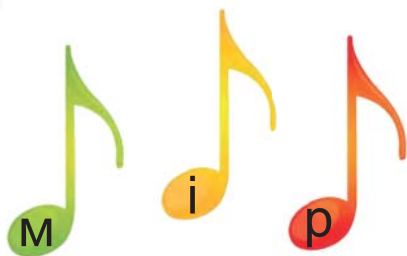
А ў Раісы .

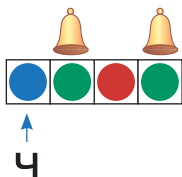
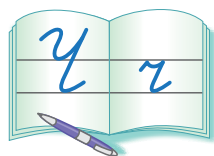
Тра-та-та! Тра-та-та! Гэта рытм.

рэ мі

сі

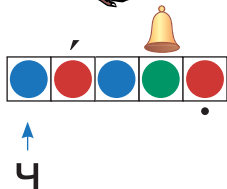

ча ча

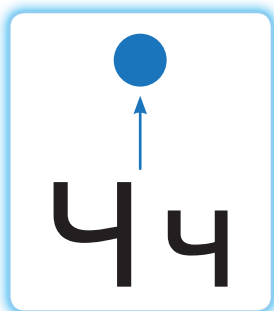
чо чо

чэ чэ

чу чу

чы чы

та то ту ты тэ
ча чо чу чы чэ

сыч

чо́мга

ча́ро́т

пча́ла

ча́с

ча́сам

сыч

сычы́

чо́мга

ча́ро́т

учо́ра

чу́чала

пча́ла

пчо́лы

У густы́м

сычы́ і со́

Сыч малы́. А са́ ?

Тут ча́ро́т. Там чо́мгі. Мы лічы́лі
чо́мгі. Палічы́ і ты! Тры? Чаты́ры? Чаты́ры!

чыта́ч
чыта́ў

чы́ста
чы́сты

ча́ста
ча́сты

ча-со́-піс
ча-со́-пі-сы

Чым?
Чаму́?
Чаго́?

чуў
чу́ла
чу́лі

чыта́ў
чыта́ла
чыта́лі

лічу́
лічы́ў
лічы́ла
лічы́лі

маўчу́
маўча́ў
маўча́ла
маўча́лі

Мар-га-ры́-та піса́ла літару Ч.
Чым піса́ла Ры́та?
У чым піса́ла Ры́та?

Мы чыта́лі.
А тым ча́сам Часла́ў
лічы́ў .
— Часла́ў, паўтары́!
Часла́ў маўча́ў.
Чаму́ маўча́ў Часла́ў?

с л м а і ы у ў г п т о э р ч

Чытачы́

Мы ча́ста у

Тут чарга́. Гэ́та чаты́ры чытачы́: Тамара́,
Арту́р, Часла́ў і малы́ Тара́с.

Учо́ра мы чыта́лі і часо́пісы пра

. Тамара́ прачыта́ла пра ма́лпу.

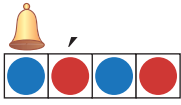
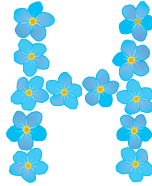
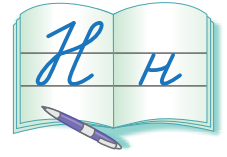
Часла́ў прачыта́ў пра ты́гра. Арту́р

прачыта́ў пра пчол. А малы́ Тара́с

прачыта́ў часо́піс «То́па». Мы па-пра-сі-лі

часо́пісы пра . Мы — чытачы́!

Н

Н

а

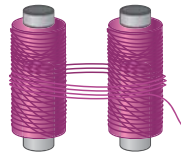
на

Н

о

но

Н

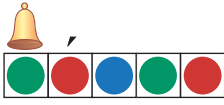
ы

ны

Н

у

ну

Н

Н

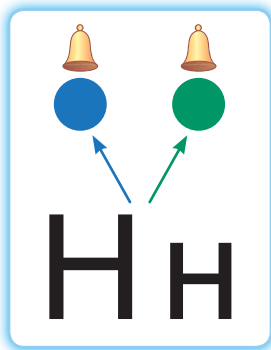
э

нэ

Н

и

ни

пара + сон = ?

с л м а і ы у ў г п т о э р ч н

ліў
паліў
пра-ліў-ны
праліўны

гром
гры-мо-ты
грым-нуў
грымнуў

тры
унутры
там
раптам

маліны
лімоны
ананас
гранат

паліто мамы — маміна паліто
парасон мамы — мамін парасон

мамы — маміны

Грымнуў гром. Раптам паліў
А ў нас па-ра-со-ны!
Мамін парасон сіні.
Татаў парасон чорны.
А парасон Іны чыр[]ны.

У нас ананас, маліны, лімоны і гранат.

Лімон малы, а ананас [] .

Лімоны [] , а маліны [] .

Унутры граната многа [] .

На [] ма́ла малі́н, а на [] мно́га.

Лі́на
Алі́на
Галі́на
Палі́на

Марáт
Міро́н
Рамáн
Антóн

Ї́на
Ні́на
На́та
Га́нна

Іры́на
Ары́на
Мары́на
Міла́на

Тут Га́нна і Алі́на.
У Га́нны а́нанас.
— На, Алі́на,
а́нанас.

— На, Га́нна,
па́расо́н.
У Га́нны і Алі́ны
па́расо́н.

У Ї́ны ма́лпа.
У Ні́ны по́ні.
Су́мна!

— На, Ні́на, ма́лпу.
— На, Ї́на, по́ні.
Усі́м ста́ла

с л м а і ы у ў г п т о э р ч н

СЫНЫ́

У ма́мы Галіны сыны́ Марáт
і Міро́н. Галі́на сыно́ў,
а сыны́ ма́му.

Марáт малы́, а Міро́н .

Міро́н уста́ў ра́на, а Марáт .

Міро́н малóга Марáта.
— На, Марáт, мы́ла! На,
Марáт, па́сту!

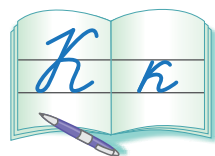
Марáт мыў і .

У Міро́на пла-сты-лі́н.
— На, Марáт, пластылі́н.
— Ура́, пластылі́н!

Гэ́та наса́рог Міро́на.
А гэ́та слон Марáта.
У Міро́на і Марáта мір.

↑
K

ki

ky

ko

ka

↑
K

Гэта так?

Ку-ку!

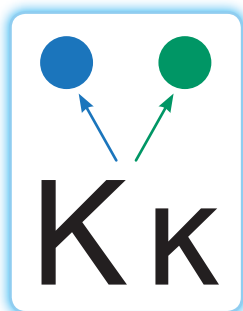
Ко-ко-ко!

Кар-кар!

Ку-ку!

Ко-ко-ко!

Кар-кар!

карп
Карп

ка́са
ка́сы

касá
ко́сы

ра́ма
кра́ма

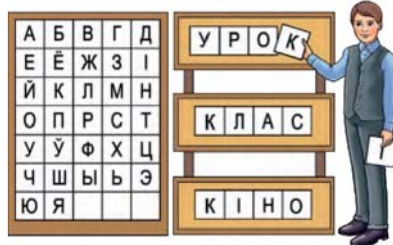
расá
красá

кіно́
тэáтр

Гэта ка́сы

Гэта кра́ма.
Тут ка́са і чэк.
Кі́ра — касі́р.
Мы чака́лі чэк.
— Калі́ ла́ска, чэк!

Гэта клас.
Тут ка́са лі́тар.
У Кі́ма лі́тары.
— Калі́ ла́ска,
лі́тару **К** і лі́тару **І**.

Гэта ко́сы

У Ні́кі ко́сы,
а ў Лі́кі касá.
Касá — Лі́кіна красá.

Гэта рака́.
Тут касá.
Там ка́чкі і чо́мгі.

кóні
кóнік
кні́га

мір
мі́рна
смíрна

старт
скá-ча
стра-кó-ча

роўна
плаўна
наўскóс

Уро́кі

Гэта клас. У нас уро́кі.

— Смíрна! На старт! Гэта ўрок

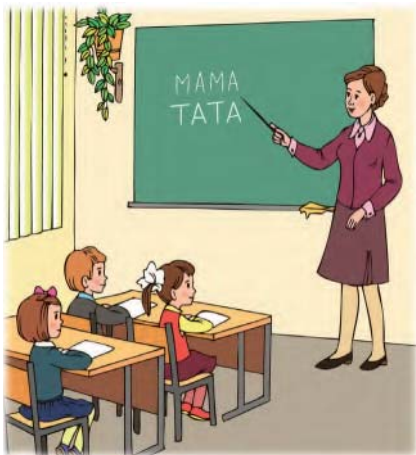
— Лік, сума. 5 мiнус 2 роўна тры.

Чатыры — гэта тры і Гэта ўрок

— Ка́са літар, кні́га. Мы чыта́лі: ма-ма, та-та. Гэта ўрок

— У нас про́пісі. Лі́ніі роўна, плаўна, наўскóс. Мы а-ку-ра́-тна піса́лі літары. Гэта ўрок

— Алоўкі, пар-трэ́т. Гэта ўрок

— Лісты́, пластылі́н, ні́ткі. Гэта ўрок

— Но́ты. Ры́тм. Гэта ўрок

— Ко́нік страко́ча. По́ні ска́ча. По́ні малы́. По́ні — гэ́та ко́ні. Гэта ўрок

с л м а і ы у ў г п т о э р ч н

Ранкам Рыгórка клікаў Кіры́ла на го́рку.

Канікулы

У нас **канікулы**. Мы гу́ртам на го́рку!

У Кары́ны, Кіры́ла, Рыгórкі і Акса́ны са́нкі. Кіры́л ката́ў Кары́ну. Рыгór ката́ў Акса́ну. По́тым...

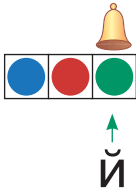
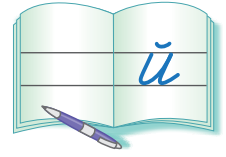

Мы — мастакі!

У Мікі́ты партрэ́т Міла́ны.

У Міла́ны партрэ́т Мікі́ты.

Эй!

Ой!

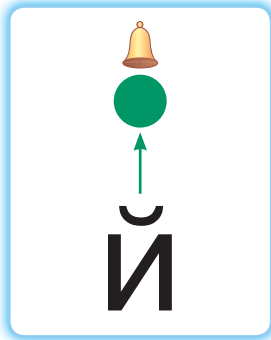
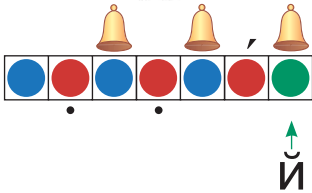
Ай!

гэй
гай
чай
май
мый
рый
чий
мой
той
рой
кйй

Гэ́та мой край.

Гэ́ты са-ма-ка́т си́ни,
а той — чо́рны.

— Ки́рыл, тры-ма́й
мой самака́т!

с л м а і ы у ў г п т о э р ч н

чыта́й	чака́й	ігра́й	трыма́й
рату́й	пачака́й	пайгра́й	патрыма́й

Мой Рой

Мы ў гаі. Са мной Рой. Рой — ла́йка.
 Ра́птам крык:
 — Ой-ой-ой! Пчо́лы! Там пчаліны рой!

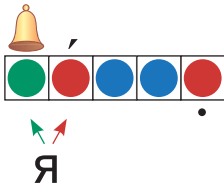
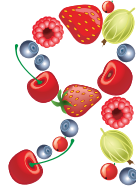
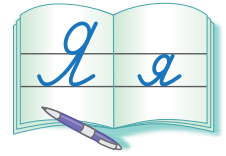

— Рой, рату́й мало́га!

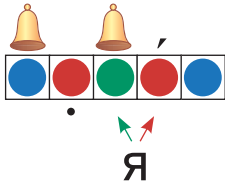

— Ма-лай-чы́-на, Рой! Ла́пу! Трыма́й
 па-ча-сту́-нак!

Я — на
но
ны

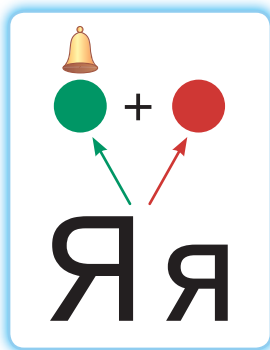

я́кар

яно́т

ялі́на

ма + = ма́як

Я — чаму́чка!

Чаму́ маяк? Які́ як?
Як? Які́? Яка́я? Які́я?

Ян Яна Ра́я Яго́р
Я́нка Яні́на Ма́я Яго́раўна

Гурто́к

У нас класны гурто́к «Чаро́ўныя ма́скі».
Мы — ма́лыя арты́сты.

— Я — Яго́рка!

— Я — Я́нка!

— Я — Яна, а яна́ — Ра́я.

Кіраўні́к гуртка́ — Лі́лія Яго́раўна.

У нас па-ста-но́ў-ка «38 па-пу-га́-яў».

У Яны ма́ска ма́лпы. У Я́нкі ма́ска сло́ніка.

У Ра́і ма́ска папуга́я. Ма́ска Яго́ркі — уда́ў.

Якія я́ркія ро́лі!

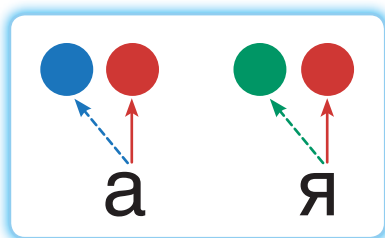
У каго якія ро́лі?

Ма́ска Я́нкі — уда́ў?

Ма́ска ма́лпы ў Ра́і?

У каго ма́ска папуга́я?

ла́сун

ля́сун

ма́ла
мя́ла

ма́са
мя́са

ла́сы
лясы́

са́ла
сяло́

ма́ма
маму́ля
маму́ся

та́та
тату́ля
тату́ся

ня́ня
Ля́ля
Ли́ля

ла	ля
ма	мя
са	ся
па	пя
на	ня

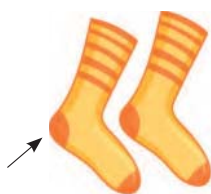
Я́на
Я́ня

А́ся
А́ля

Га́ля
Та́ня

О́ля
По́ля

То́ля
Ко́ля

пя́ткі, пя́ты

кату́
па пяту́

наступáлі
на пя́ткі

Кату́ па пяту́ — малы́ ро́стам.
Гном кату́ па пяту́.

с л м а і ы у ў г п т о э р ч н

імя́ | сястра́ | ласяня́ | парася́ | ягня́
няма́ | тапо́ля | лісяня́ | гусяня́ | сланяня́

У лісы́ лісяня́.
У лася́ ласяня́.
У слана́ сланяня́.

У каго́ гусяня́?
У каго́ парася́?
А ў каго́ ягня́?

Прачыта́й і паўтары́!

О́ля — сястра́ По́лі. По́ля — сястра́ О́лі.

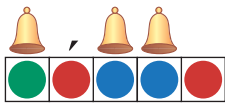
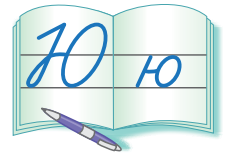
Каля́ тапо́лі лаўка. Там ма́ма.
У ма́мы каля́ска.
Там маля́я О́ля.
Сястра́ О́лі — По́ля.
У По́лі скака́лка.
По́ля ска́ча.
О́ля спа́ла, а тут уста́ла.

О́ля пла́ча:
— Уа-уа, уа-уа!
По́ля кача́ла каля́ску:
— Спі, спі, О́ля! Спі,
спі, **ся-стры́-чка!**

Ю ю

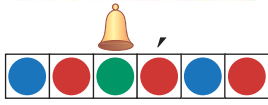

Ю

уЮн

ЮрОк

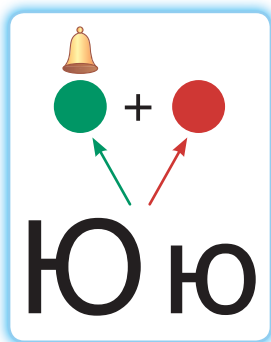
Юка

ЮнаК

Ю

Прачытай і паўтары!

УЮн Юркі ў раку ЮркнУ.

Юркі ЮрОк па гОлли скок-паскОк.

У Юли Юка, у КИры крОкус.

с л м а і ы у ў г п т о э р ч н

Юны
Юна́к

Юнга
Ю́ркі

Ют
каЮта

Юра
Ю́рый

Юнга

Ю́рый — ю́нга. Ю́нга — са́мы ю́ны ма́рак.
У Ю́рья ма́троска. Учора́ юна́к стая́ў на
пасту́ каля тра́па. Тут грот-ма́чта і трос.

КаЮта — пако́й ю́нгі. Тут чы́ста. Юна́к
сам мы́ каЮту.

У Ю́рья папуга́й Пі́ня. У Пі́ні
паі́лка і корм.

Чу́тны крык папуга́я:

— Пі́ня — ма́тр-р-р-о́с! Пі́ня —
ма́тр-р-р-о́с! У Пі́ні я́кар-р-р-р!

Капіта́н паклі́каў ю́нгу на ю́т.

Ю́нга прыня́ў пост.

Капіта́н:

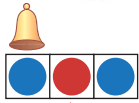
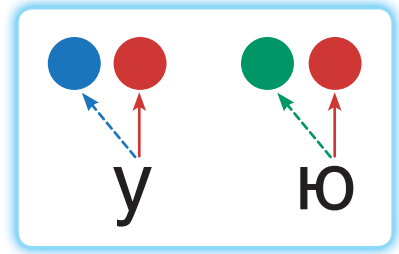
— Пра́ма! Трыма́й курс
на мая́к!

Ю́рый ло́ўкі і спры́тны.

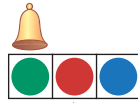
Усе́ а-тры-ма́-ла-ся!

Ю́нга — ма-лай-чы́-на!

ЛУК

ЛЮК

У Клі́ма тугі́ **лу**к. Стоп! Тут **лю**к!

мус

мюслі

люты

нут

пурга́

пюрэ́

люстра

люсте́рка

гуса́к

гюйс

люся

нюра

лу	лю
му	мю
су	сю
гу	гю
пу	пю
ну	ню
ку	кю

Люты — са́мы каро́ткі .

Гэ́та
люстра.

І гэ́та
люстра.

А гэ́та
люсте́рка.

У пако́і **Лю**сі **лю**стра на сто́лі.
Каля́ акна́ стол. Там **лю**сте́рка.

с л м а і ы у ў г п т о э р ч н

Юны
юннат
юннаты

Юля
Юлія
Юліяна

юрк
юркнуў
юркнулі

клік
усклік
усклікнуў

У гаі

Тата, Юра і Юля
гулялі ў гаі.

Юра гукáў Юлю,
а Юля гукáла Юру.

Раптам тата паклікаў Юлю і Юру:

— Юра! Юля! У гóлли асіны юркі!

— Яны́ такія малы́я? — спытаў Юра.

— Так, — кіўнуў тата.

— Якія яны́ мілыя! —

усклікнула Юля.

Юркі юркнулі ў

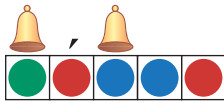
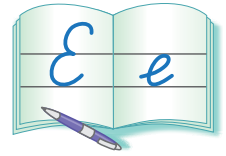
Юннаты

Юра і Юля ста́лі
юн-на́-та-мі.

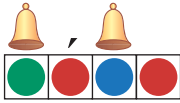
Юра пакарміў уюно́ў.

Юля паліла́ ю́ку.

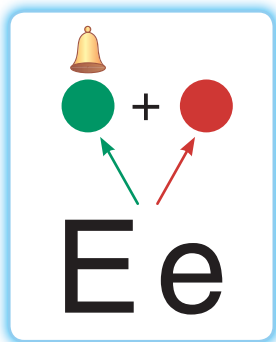

e

e

Я ем
мюслі.

Ягór еў
мус.

Люся ёла
пюрэ.

Юля ёла
суп.

Мальыя ёлі салáту і мяса.
Сма́чна!

ем
паём

еў
паеў

эла
паэла

элі
паэлі

У сасны і **э**лкі кóлкія галінкі.
Ігóлкі ў **э**лкі карóткія. Якія яны
ў сасны? У сасны малы́я.
Якія яны ў **э**лкі?

Лясны́я ласу́нкі

Каля **э**лак мно́га масляко́ў. На сукú
элкі — . Яна́ трыма́е малы́ масля́к.
Гэ́та яé ласу́нак.

Тут і ласі́. Яны́ такса́ма
на-тра́-пі-лі на ро́ссып
масляко́ў.

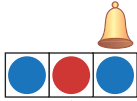
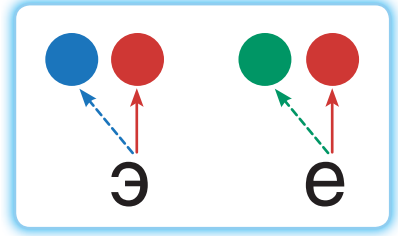

Стары́ масля́к — ласу́нак
слімака́. Смаката́!

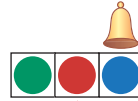

Чый ласу́нак стары́ масля́к?
У каго́ малы́ масля́к?

СЭМ

СЕМ

мЭта

гЭты

сЭнс

пЭўны

мЭта

гЭтры

сеАнс

пЭўні

сонеЯка

карЭта

крЭкер

сонеЧны

раКЭта

кЭгли

ГеАна

сеЎ

сеЛі

арЭлі

ЛеАра

сеАла

перасеЛі

карусеЛі

сэ	се
лэ	ле
мэ	ме
гэ	ге
пэ	пе
нэ	не
кэ	ке

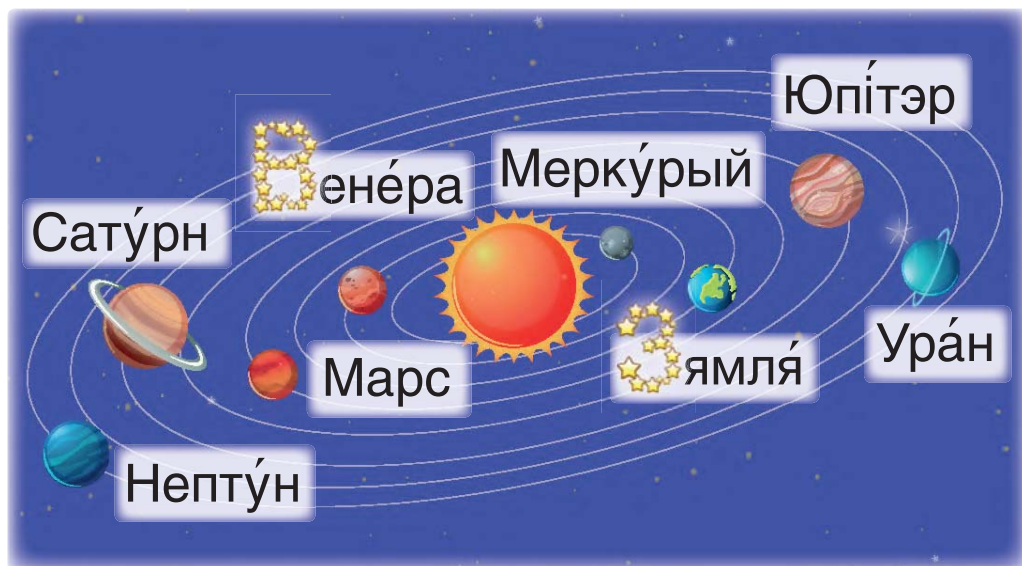
У парку

Ле́ра і Ге́на ката́ліся на карусе́лі. Ле́ра се́ла на каня́, а Ге́на — на слана́. По́тым Ге́на сеў у раке́ту, а Ле́ра — у карэ́ту. Пасля́ гэ́тага Ле́ра і Ге́на перасе́лі на арэ́лі. Яны́ ката́ліся і смя-я-лі-ся.

с л м а і ы у ў г п т о э р ч н

Планеты Сoнечной сiстeмы

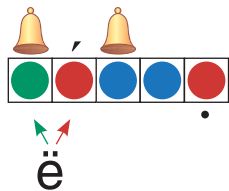
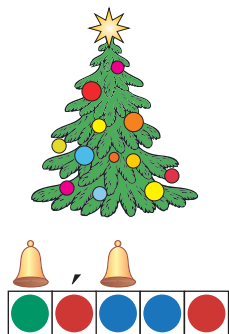
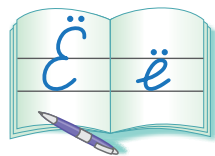
Сны Пeтpыкa

Кoсмac — гeтa мaрa Пeтpыкa. У ягo мнoгa кнiг пpa кoсмac. I сны тaкcaмa пpa кoсмac. У снe Пeтpык — кa-сма-нaйт. Ягo рaкeтa пpaлятae yсю Гaлaктыкy. Пятpo лятae нa плaнeты Мep-кú-рий, Мapс, Юпiтeр, Сатúрн, Урaн i Нептúн.

рaкeтa
кaмeтa
плaнeтa

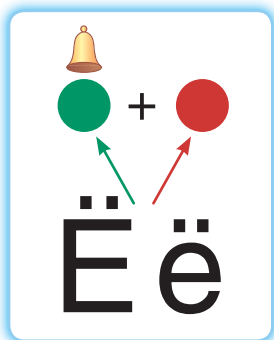
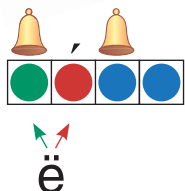

ён

ёга

ёгурт

ён

мой

яна́

мая́

яно́

маё

яны́

маё

с л м а і ы у ў г п т о э р ч н

Як ра́на ўста́ла
со́нейка!

Ты маё со́нейка!

Ма́ма люля́ла ма́лога сы́на і пе́ла яму́:
«Лю́-лі, лю́-лі! Спи, маё со́нейка!»

Ге́на тэм-пе-ра-ту́-рыў
і пла́каў. Як су́мна!

Ма́ма пасла́ла та́ту
ў аптэ́ку, а Але́нку —
у кра́му. Та́туля купі́ў
міксту́ру, а Але́нка —
ё́гурт.

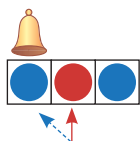
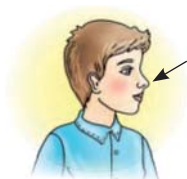
Ге́ну на́паілі міксту́рай. Тэм-пе-ра-ту́-ра
ў ма́лога ўпа́ла. Усе́ супако́іліся.

По́тым ма́ма і Але́нка пяклі́ по́нчыкі.
Усе́ е́лі по́нчыкі і пі́лі чай. А ма́лы Ге́на еў
ё́гурт і піў морс. Як пры́ёмна!

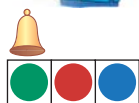

Ча́му Ге́на пла́каў?
Чы́м яму́ памо́г та́та?
Як памага́ла Але́нка?

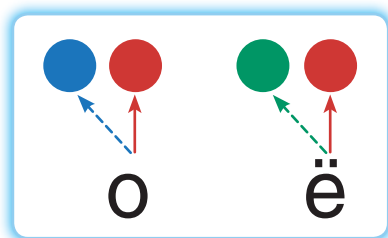

нос

нёс

л^ён
кл^ён
кл^ёнік

м^ёў
сум^ёт
сум^ёты

пал^ёт
самал^ёт
л^ётчык

ан^ёл
і^мёны
с^ёмы

с^ёння
с^ёлета
с^ёлетні

пл^ёс
пл^ёск
успл^ёск

ло	л ^ё
мо	м ^ё
со	с ^ё
го	г ^ё
по	п ^ё
но	н ^ё
ко	к ^ё

Парк гісторыі Сўла

Сёння ў нас экскурсія ў пánскі маёнтак Сўла. Там парк, рэчка Сўла, пакóі, ста́йня і ганча́рная майста́рня.

Гэ́та ста́йня.
У ста́йні ко́ні.

с л м а і ы у ў г п т о э р ч н

Пётр пёк курины окуляры
 Лёня пекар курник акули́ст

Пётр — пекар.
 Пираги́ у Пятра́ — смаката́!
 Учора ён пёк курник.
 А сёння Пётр пяхэ смачныя кулічы.

Лёля — урач-акули́ст.
 У яе на прыёме Лёня.
 — На, Лёня, окуляры!

Аляксей — пилот. Сёння
 у палёт. Яго лёгкі самалёт
 на лётным полі. Аляксей
 сеў у самалёт. Старт!

Пятля.

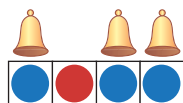
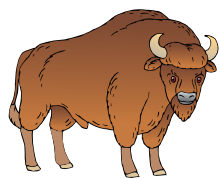
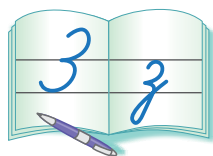
Горка.

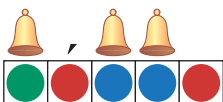
Піке.

Аляксей — лётчык-ас!

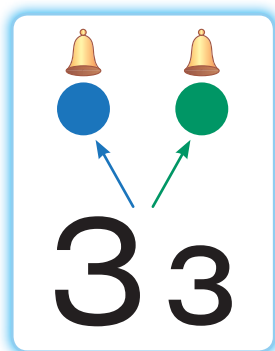

3

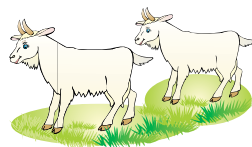
3

зу

зо

зы

зя - зю

зе

зе

зи

зё

кóзы	узóр	зямля́	зязю́ля
казá	узóры	змяя́	зала́ты
казёл	узóрны	зме́й	зялёны

магазін — кра́ма — кніга́рня

Та́та купіў Зі́не ў кніга́рні кні́гу. У ё́й мно́га ка́зак і ма-лю́нкаў. Зі́на пра́чыта́ла ўсе ка́зкі. По́тым яна́ сама́ скла́ла ка́зку і намалява́ла яе ге́ро́яў.

Што намалява́ла Зі́на?

Знатакі́ ка́зак

На ўро́ку мы ўспа-мі-на́-лі ка́зкі. Назар расказа́ў ка́зку «Казá-маню́ка». Яна́ пра казу́. Зо́я расказа́ла ка́зку «Не сі́лай, а ро́зумам». Гэ́та ка́зка пра селяні́на і . Але́нка расказа́ла ка́зку «Кот Ма́ксім».

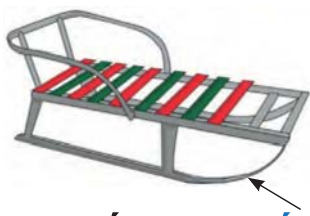
Гало́ўны ге́ро́й гэтай ка́зкі — кот. Заты́м Ле́ня расказа́ў ка́зку «Казёл і ». Пра каго́ гэ́та ка́зка?

за | зо | зы | зэ | зу | зі | зя | зю | зе | зё
са | со | сы | сэ | су | сі | ся | сю | се | сё

каласы́ — ко́лас
галасы́ — го́лас

маразы́ — маро́з
палазы́ — по́лаз

Гэта санны **по́лаз**.
Ён з металу.

Гэта змяя **по́лаз**.
У яе на спіне ўзо́ры.

У заапа́рку

Сёння Казімір і Ліза трапілі з мамай і татам у заапа́рк. Ка́зік назіраў за казу́лямі. Ліза карміла траўкай казу́, казла́ і казляня́т. Малы́я казляня́ты скака́лі каля казы́.

Ма́ма і та́та паказа́лі Казімі́ру і Лі́зе грызуно́ў. Заты́м усё назіра́лі за зме́ямі ў тэра́рыуме.

По́тым Ка́зік і Лі́за ра́зам ката́ліся на по́ні па заапа́рку.

с л м а і ы у ў г п т о э р ч н

Запа́рк

але́ні

асё́л

яно́т

ягуа́р

леў

каа́ла

казу́ля

кенгуру́

ло́ры

лему́р

мака́ка

гары́ла

ча́пля

пеліка́н

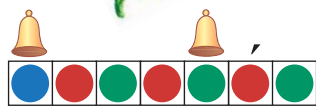
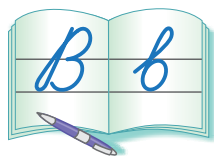
каза́рка

амазо́н

Пыта́нні. У каго́ капыты́?
У каго́ ро́гі? У каго́ клыкі́?
У каго́ су́мка? У каго́ кры́лы?
У каго́ ла́пы з пе-ра-по́н-ка-мі?

В

ва

ва́за

во

во́лк

ву

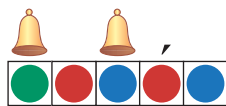

ву́чні

вы

вы́мпел

в

ві

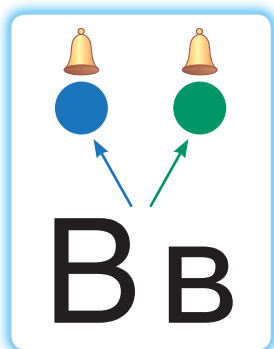

ві́лы

ве

ве́ер

вя

вясёлка

вё

вёска

Назаві сем
ко́лераў вясёлкі.

с л м а і ы у ў г п т о э р ч н

Віта́лій
Віталі́на

Вале́рый
Вале́рыя

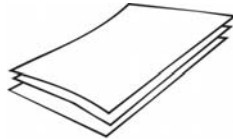
Ві́ктар
Вікто́рыя

Васі́лій
Васілі́на

Выста́ва малю́нкаў

У нас лісты́, алоўкі і .

Мы ма-ля-ва́-лі,
ма-ля-ва́-лі
і на-ма-ля-ва́-лі!

Іва́н намалява́ў а-ква́-ры-ум.

Васі́лій намалява́ў вёску і вóзера.

Варва́ра намалява́ла ва́зу і званóчки.

Вікто́рыя намалява́ла со́нейка і вясёлку.

Гэ́та выста́ва малю́нкаў.

Чы́е гэ́та малю́нкі?

Гэ́та малю́нак Ва́ры? Гэ́та малю́нак Ві́кі?

Гэ́та малю́нак Ва́ні? Гэ́та малю́нак Ва́сі?

экскурсія | запускалі | вы-пра-ві-лі-ся
экспанаты | запланавалі | па-зна-ё-мі-лі-ся

У Мінску

Ранкам мама, тата, Варвара і Віталій **выправіліся** ў Мінск. Яны **запланавалі** экскурсію ў музей гісторыі вайны.

У музеі мама, тата, Варвара і Віталій **пазнаёміліся** з рознымі **экспанатамі**. Пасля экскурсіі ўсе разам гулялі па парку Перамогі. Мама і Варвара каталіся на самакатах каля вёзера. Тата і сын запускалі па-вэ-тра-на-га змея.

Пасля экскурсіі ў Мінск засталіся прыёмныя ўспаміны.

с л м а і ы у ў г п т о э р ч н

Помнікі героям

У родным краі многа помнікаў воінам, якія загінулі ў гады вайны. У святы тут многа кветак і вянокў, гром салютаў. Слава воінам! Мы пам'ятаем герояў!

Манумэнт Перамогі
ў Мінску

Курган Славы
каля Мінска

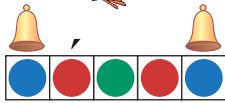
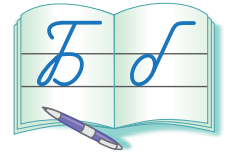

Якія помнікі воінам-героям у тваім родным краі?

Вэрачка і мама каля Вэчнага агню.

б

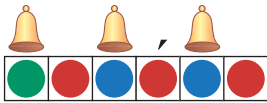
Ба
ба

Бу
бу

Бо
бо

Бэ
бэ

Бы
бы

б

Бом

бэз

буквар

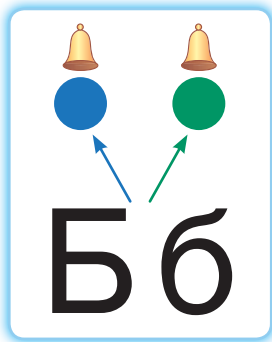
Бя
бя

Бю
бю

Бё
бё

Бе
бе

Бі
бі

Бім

безэ

бяляк

сябар
сябры
сяброўка

беларус
беларусы
беларуска

блакіт
блакітны
блакітныя

Мы — беларусы

— Я — беларус.

— А я — беларуска.

Мы любім родны край.

Тут вялікія зялёныя лясы,

блакітныя азёры і рэкі,

бяскра́йнія палі і лугі.

Сімвалы Беларусі —

зубр, бусел і васілёк.

Мы ганарымся Беларуссю.

Беларускі арнамент

Гэта беларускі ручнік.

На ім арнамент.

Колеры ручніка — бэлы, сіні,

чорны, чырвоны.

Гэты малюнак беларускага арнаменту — сімвал мамы.

Вы ўбачылі сімвал мамы ў буквары?

ба | бо | бы | бэ | бу | бі | бя | бю | бе | бё
 па | по | пы | пэ | пу | пі | пя | пю | пе | пё

супы́ — суп | рэ́па — рэ́пка
 зу́бы — зуб | ры́ба — ры́бка
 грыбы́ — грыб | ба́ба — ба́бка

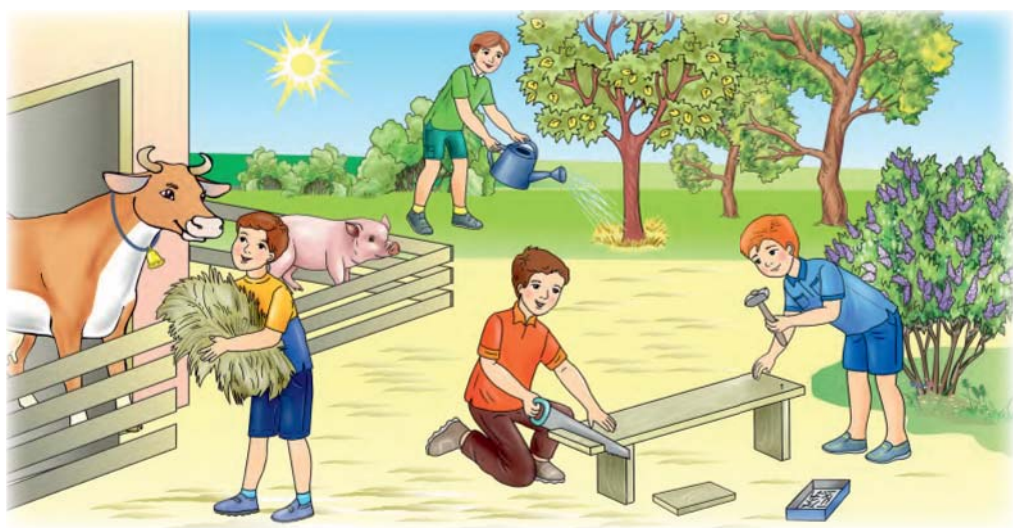
ба́бка

Любі́мыя ўну́кі

У бабу́лі Ве́ры чаты́ры ўну́кі: Бары́с, Ві́ктар, І́гар і Іва́н. Усе́ — любі́мыя!

Ра́нкам уну́кі памага́лі бабу́лі. Ві́ктар паліва́ў яблыні і слівы. І́гар кармі́ў каро́ву і парсю́ка. Бары́с і Іва́н рабі́лі ла́ўку каля куста́ бэ́зу.

Стамі́ліся ўну́кі. А ў бабу́лі го́рка бліно́ў гато́ва. Усе́ селі за стол.

с л м а і ы у ў г п т о э р ч н

— Каму́ бліны́ са смята́най?
— Каму́ бліны́ з варэ́ннем?
— Каму́ бліны́ з мя́сам?
— Каму́ бліны́ з твараго́м?
— Нам, нам, калі́ ласка!
Бабу́лі прые́мна, і ўну́кам прые́мна.

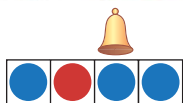
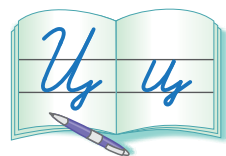
Іва́н еў бліны́ са смята́най. Бары́с еў бліны́ з варэ́ннем. Ві́ктар еў бліны́ з мя́сам. І́гар еў бліны́ з твараго́м. А бабу́ля е́ла бліны́ з ма́слам. Усі́м сма́чна!

Уну́кі ў бабу́лі Ве́ры кла-па-тлі-вы-я і ве́тлівыя.

А вы клапатлі́выя?
А вы ве́тлівыя?

Ц

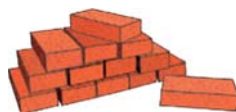
ца

ца́цкі

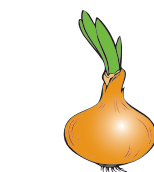
цукéркі

цу

цы

цэ́гла

цыбу́ля

цо

яйцо́

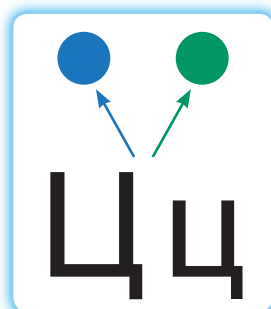

танцо́р

цэ

Ц

Гэта сімвал сόнца.

Гэта сімвал вясны.

ме́сяц	суні́цы	пі́ца	ву́-лі-ца
та́нец	ча́рніцы	сэ́рца	ра́-ні-ца
ра́нец	клубні́цы	ме́сца	ву-ча-ні́-ца
кане́ц	брусні́цы	пра́ца	на-стаў-ні́-ца

Ма́ма і Святла́нка ў цы́рку.
Яны́ занялі сваё́ ме́сцы. Га́сне
святло́. На арэ́не паяўля́ецца
клоўн. Усі́м ве́села!

Клоўн зніка́е за кулі́самі цы́рка.

Паяўля́юцца паве́траны́я гімна́сты. Яны́
ўзніма́юцца на трапе́цыі вы́сока ўго́ру.
Віртуо́зны нумар! Бра́ва!

По́тым з-за кулі́с паяўля́юцца ма́лпы
з самака́тамі. Яны́ лоўка ката́юцца па
арэ́не цы́рка. Малайчы́ны!

У канцы́ прагра́мы зноў
выбяга́е клоўн. На разві́танне
ён прапану́е ўсі́м цуке́ркі.
Сма́чна!

та то тэ ту ты
ця цё це цю ці

кот — ко́цік
рот — ро́цік

мост — мо́сцік
куст — ку́сцік

цір Ці́ма цёмны го́сці
цялё Ві́ця ціка́вы гасці́ная
це́ця Ка́ця цві́сці гасці́нец
це́тка Пе́ця за́цві́сці гасці́нцы

гасці́нец

Цётка прывéзла
смáчны гасці́нец.

Аба́пал гасці́нца
раслі́ тапо́лі і кле́ны.

Го́сці

У Ві́ці і Пе́ці го́сці.
Гэ́та це́тка Ка́ця, сястра́
ма́мы, і яé сыно́к Ці́ма.
— Прывіта́нне!
— Віта́ем вас!

с л м а і ы у ў г п т о э р ч н

Ві́ця, Пе́ця і Ці́ма гуля́лі з ца́цкамі ў сваім пако́і. Ма́ма і цётка Ка́ця размаўля́лі ў гасці́най. По́тым усё вы́-пра-ві-лі-ся на прагу́лку ў парк.

Ві́ця, Пе́ця і Ці́ма за-пу-ска́-лі самале́цік. Ма́ма і цётка Ка́ця з ці-ка́-ва-сцю́ назіра́лі за і́мі.

Пасля прагу́лкі ўсе пілі чай з пасці́лой і цукэ́ркамі.

На развіта́нне цётка Ка́ця сказа́ла:

— Быва́йце, любя́я! За́вітвайце́ і вы да нас у го́сці!

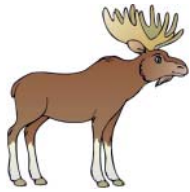
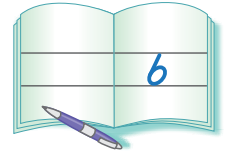
— Чака́ем вас! — вы́гукнуў Ці́ма.

— Быва́йце!

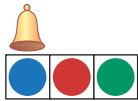

Як вы сустрака́еце гасце́й? Як вы віта́еце гасце́й пры сустрэ́чы? Які́я сло́вы вы гаво́рыце на развіта́нне?

Прачытай. Працягни па ўзоры.

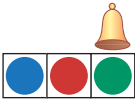
ЛОСЬ

каты — кот
самы — сом

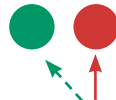
гўсі — ...
рысі — ...

Якое вўйсце?

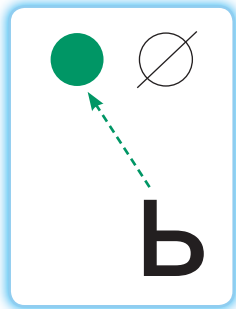
КОНЬ

я ю ё е і

?

л н с з ц
ль нь сь зь ць

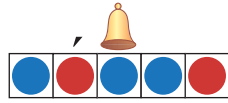

Параўнай!

кон	рыс	вўгал	стол
конь	рысь	вўгаль	столь

 по́лка

 по́лька

гу́кі ≠ літа́ры

Ча́му?

во́сень
во́сеньські

лі́пень
лі́пеньські

га́лка
га́лька

ля́лька
лю́лька

кі́лька
канькі́

то́льки
сто́льки

ба́цька
бацькі́

пе́сенька
пе́сенькі

Альбі́на і Кузьма́

У ма́ленькай Альбі́ны ё́сць вялі́кі кот Кузьма́. Ма́лая па́стаянна клапо́ціцца пра яго́. Ра́ніцай Альбі́на наліва́е кату́ малака́ ў мі́ску і за́ве яго́:

— Кузьма́, кіс-кіс-кіс!

Кузьма́ есць і му́ркае:

— Мур-р-р! Мур-р-р!

Увеча́ры Альбі́на гуля́е з катом, а по́тым ко́рміць яго́ кі́лькай. Кузьма́ есць і зно́ў заця́гвае:

— Мур-р-р! Мур-р-р!

Ё́н спява́е сваю́ пе́сеньку Альбі́не.

Яка́я лі́тара закрýта малю́нками?

палу́ — палы́

салю́ — салы́

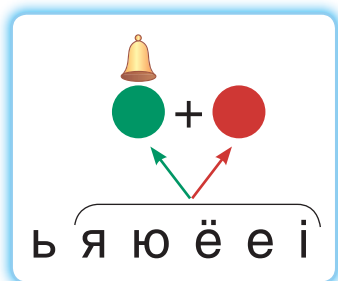
Параўна́й!

Я палу́ кветкі.

Я салю́ бульбу.

Я палы́ кветкі.

Я салы́ .

ья
ью
ью
ье
ьи

Улья́на
пралы́ю
павильё́н
атэльё́

Лэ́ра
Вале́ра
валы́эра

Калы́ валы́эры
Вале́ра і Лэ́ра.

с л м а і ы у ў г п т о э р ч н

Юныя танцоры

Ульяна і Янка — сябры. Яны танцоры. Праз месяц вы-сту-плé-нне. Пасля ўрокаў Ульяна і Янка разам рэ-пе-ці-ру-юць свой бальны танец.

Мама Ульяны майструе касцюм сваімі рукамі. Уля апранэ бальную сукенку. У валасы яна ўпляце яркую кветку. У Янкі ёсць белая сарочка, пояс і бабачка. Касцюм з ка-мі-зэль-кай яму заказалі ў атэльэ.

У зале льецца музыка. Ляцяць у вальсе Ульянка і Янка. Як прыёмна назіраць за юнымі танцорамі!

Які танец рэпеціравалі Янка і Ульяна?

чырво́ная ло́таць

Каму ста́ла со́рамна? Ча́му?

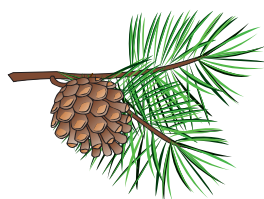
Ш

ша

шар

шашá

шу

шы

шóрты

мышы

Ш Ш

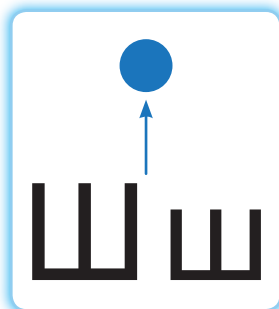
шо

шэ

кашúля

кíшэнь

кош

кóшык

кóшка

с л м а і ы у ў г п т о э р ч н

наш	ваш	шы́шкі	шпак
на́ша	ва́ша	ша́шкі	шпакі́
на́шы	ва́шы	пту́шкі	шпако́ўня

У вавёрки малёнкія ву́шкі, а ў сланá вялікія ву́шы.

У ко́шкі мя́ккая шэ́рстка. А ў яка́я шэ́рсць?

У бегемо́та каро́ткая шы́я. А ў яка́я шы́я?

Прыйшла́ вясна́. Прыгрэ́ла со́нейка. Раста́ў снег. Вось-вось прыля́цяць шпакі́. Гры́ша і Але́сь вы́рашылі зма́йстрава́ць пту́шкам шпако́ўні.

Гры́ша вы́пілава́ў акурáтныя загато́ўкі. Але́сь старáнна змацава́ў загато́ўкі ў тры шпако́ўні. Ю́ныя майстры́ павэ́сілі шпако́ўні на старо́й гру́шы.

Прыля́цэ́лі шпакі́ і заня́лі свае́ ўту́льныя кватэ́ры. Усю́ вясну́ і ле́та пту́шкі спява́лі звонкі́я пэ́сні Гры́шу і Але́сю.

шкóла	пéршы клас	сшы́так
шкóль-ні-ца	пер-ша-клá-сні-ца	сшы́ткі

Яша
 Міша
 Ма́ша
 Да́ша
 Па́ша
 Са́ша
 Лу́ша
 Ле́ша
 Алёша
 Гры́ша
 Ната́ша

рашы́	раша́й	шукáй
рашы́ў	раша́ў	шукáў
рашы́ла	раша́ла	шукáла
рашы́лі	раша́лі	шукáлі

Першаклáснiца

Ма́ша — шко́льнiца. Сёлета ўвóсень яна пайшла ў пéршы клас. Яна — першаклáснiца.

Ма́ша вóчыцца чытаць, пісаць, лічыць і рашаць. Ёй усё цікава. У Ма́шы шмат кнiг. Гэта «Буква́р», «Матэма́тыка», «Чалавéк і свет».

У Ма́шы ёсць прóпісі і сшы́ткі. Малáя вучанiца акура́тна пи́ша лiтары, слóвы і ска́зы. Ма́ша старáнна вóчыцца ў шко́ле. А ты?

Чаму́ яшчэ вóчаць у шко́ле?

с л м а і ы у ў г п т о э р ч н

шкóла
шкалá

Якáя шкóла?
Што ёсць у шкóле?

Нáша шкóла
У шкóле

Чытáй! Шукáй!

Шо

Шу

Шы

Ша

Шэ

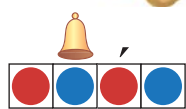
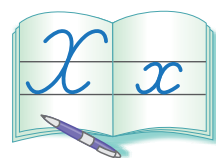
? У яко́га гно́ма сiнiя шóрты, шэ́рая камiзэ́лька i сiнiя ша́пка? Яко́га ко́леру ў яго́ шка́р-пэ́-ткi?

? У яко́га гно́ма зялёныя штаны́, шэ́ры свiтар i зялёная ша́пка? Яко́га ко́леру ў яго́ шка́рпэ́ткi?

? У яко́га гно́ма зялёныя шóрты, камiзэ́лька ў клéтку i бэ́лая кашу́ля? Яко́га ко́леру ў яго́ шка́рпэ́ткi?

Апи́шы гно́маў Шо i Шэ.

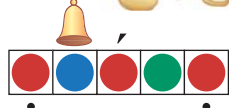

x

Ах! Ох! Ух! Эх!

x

хакéй

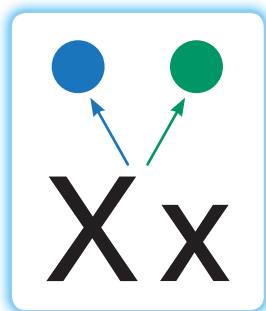
хор

хурма́

духі́

У Беларúсі шмат хра́маў.

храм	хма́ра	хвілі́на	Хрысці́на
хлеб	хма́рка	хмуры́на	Хрысці́нка

Гульня «Рэха»

Смех — мех, мех, мех.	Хма́ра — ...
Схапі́ць — піць, піць, піць.	Хва́ля — ...

Хма́рка-квётка

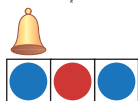
На клумбе ў Хрысціны раслі розныя кветкі. Яна палóла і паліва́ла іх. У вольную хвіліну Хрысці́нка назіра́ла за хма́рамі, якія плылі ў вышыні.

Неяк ранкам Хрысці́на пры-кме́-ці-ла хмуры́нку, якая ўвесь час змянялася. Яна напаміна́ла то хрыза́нтэ́му, то рамо́нак, то валóшку. Гэтая хма́рка назіра́ла за кветкамі на клумбе і паўтарала іх абрысы.

Хрысці́нка прывёт-на памаха́ла хма́рцы руко́й. Хмуры́нка набыла́ абры́с рукаві́чкі. Так яна́ павіта́лася з Хрысці́нкай.

к й я ю е ё з в б ц ь ш х

Ж

жа

жа́ба

жы́та

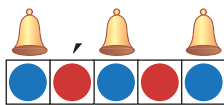
жу

во́жык

жэ́ле

Ж

жы

жо

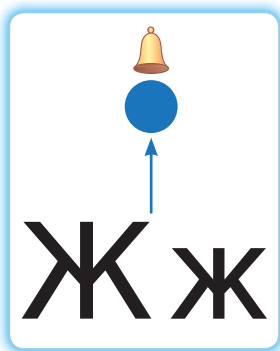

жаўру́к

кажу́х

жэ

Жук, жа́ба, жо́раў, жаўру́к,
во́жык — гэта жыве́лы.

Хто живе́ ў ле́се?
Хто живе́ на ба́ло́це?
Раскажы́ Жэўжыку.

жаўру́к
жа́варанак

жо́раў
жураве́ль

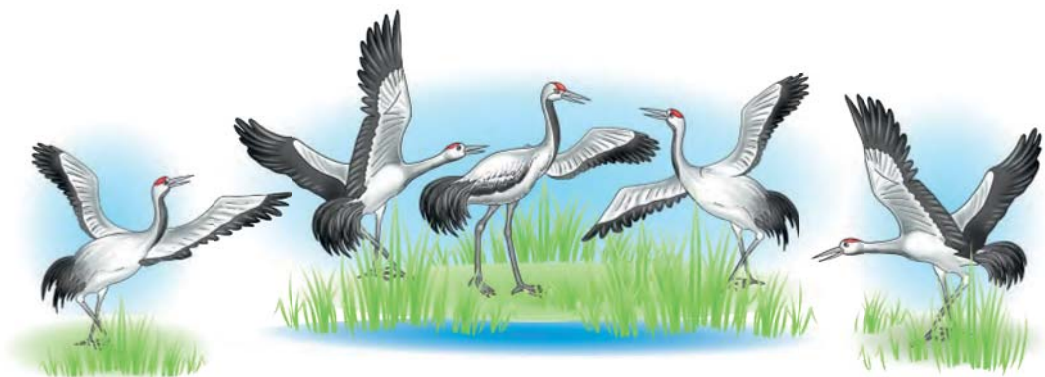
го́жы
прыго́жы

Як па-іншаму называецца жо́раў?
Як па-іншаму называецца жа́варанак?

Жураўлі

Жураўлі — вельмі прыгожыя птушкі. Яны высокія і моцныя. Між птушак жо́равы — лепшыя танцоры. Вельмі хораша гэтыя птахі танцуюць рана́й. Спачатку яны кланяюцца, распускаяюць крылы. Пóтым злятаюцца ў круг і скачуць. Жураўлі быццам гуляюць у вясёлую гульню.

Назіраць за іх танцамі цікава. Але заўважыць гэтых птушак няпроста. Яны жывуць на балотах у глухіх мясцінах.

жы жа жо жу жэ
шы ша шо шу шэ

каш^ы — кош
наж^ы — нож
гараж^ы — гар^аж
караш^ок — караш^кі
раж^ок — раж^кі
круж^ок — круж^кі

Што лішняе? Чаму?

рыжык

мухамор

смаржок

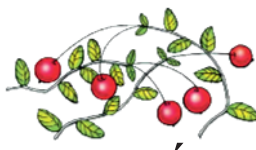
сыраежка

ружа

ажыны

журавіны

марошка

Хто лішні? Чаму?

чыж

стрыж

смоўж

жаўна

Скажы інакш!

сцюжа — мароз

жмуркі — хованкі

смоўж — слімак

жаўна — ...

с л м а і ы у ў г п т о э р ч н

Ла́стаўкі, жа́варанкі,
жураўлі́ — пералётныя
пту́шкі. Усе́ яны́ вóсенню
ляцяць у вы́рай, а вясно́й
вярта́юцца.

Пёршымі з вы́раю вярта́юцца жаўрукі́.
Іх сустрака́юць пёсенькай-замо́вай:

Жаваро́начкі, прыляціце,
Цёпла лё́цейка прынясі́це!

Журавіны

На бало́це жураўлі́ным
Мы шука́ем
Журавіны.

Журавіны мы збіра́ем —
Вам, сябры́,
Такса́ма ра́ім.

Абаро́най стаць паві́нны
Ад хваро́баў —
Журавіны.

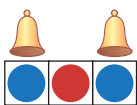
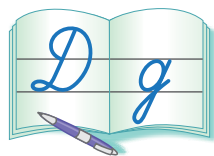

У. Мазго.

Чаму́ бало́та назва́на жураўлі́ным?
Чым кары́сныя журавіны?

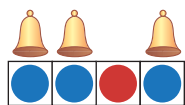
д

дудá

дудáчка

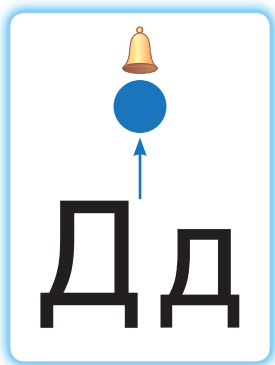
д

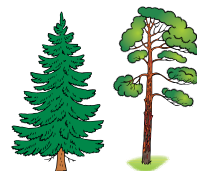
далóнь

дэсéрт

дрóвы
дрéвы

Гэты сімвал —
дрéва жыцця.

с л м а і ы у ў г п т о э р ч н

вада́
во́ды

ве́ды
ве́даць

доўгі
доўгія

ро́дны
ро́дная

Рэкі Беларусі

У роднай Беларусі мно́га рэ́к. На ка́рце кра́іны рэ́кі ні́бы доўгія блакітныя стужкі.

Усе́ рэ́кі ма́юць сваё і́мёны-на́звы.

Са́мыя буйны́я рэ́кі Беларусі — Днепр, Нёман, Буг, Пры́пяць, Сож, Бярэ́зіна, Ві́лія.

Днепр — адна́ з гало́ўных рэ́к Еўро́пы. Днепр ця́чэ па Белару́сі, Украі́не і Расі́і.

Нёман — адна́ з доўгі́х рэ́к. Нёман нясе́ сваё́ во́ды па Белару́сі, Літве́ і Расі́і.

Ві́лія — са́мая зві́лістая рака́.

Які́я яшчэ́ рэ́кі Белару́сі ты ве́даеш?

Заданне. Даве́дайся, яка́я на́зва ў ракі́ твайго́ роднага кра́ю. Ча́му ў яе́ така́я на́зва?

ды
ты

да
та

до
то

ду
ту

дэ
тэ

платы́ — плот
плады́ — плод

сadý — сад
сляды́ — след

клетка
кладка

кадка
дудка

Якія бываюць словы?

Цёплыя словы —
Сонца і хата.

Лепшыя словы —
Мама і тата.

Чулыя словы —
Сын, калыханка.

Ясныя словы —
Лэта і ранак.

Т. Мушынская.

Якія яшчэ бываюць словы?
Якія добрыя словы ты ведаеш?

с л м а і ы у ў г п т о э р ч н

Ніначцы баліць

Скакала Ніна па хэце, скакала і вьцяла ножку аб услон. Ніна аж на падлогу села ад болю. Сха-пі-ла-ся за ножку, але не заплакала.

А Пётрык раптам на ўвесь го́лас як загалосіць.

— Што з табою? —
кінулася да яго маці.

— Баліць.

— Што?

— Ножка ў Ніны баліць, — зарумзаў ён, разма́зваючы слёзы.

Маці і Ніна смяюцца, а Пётрык плача.

Васіль Хомчанка.

Чаму смяліся маці і Ніна?

Чаму плакаў Пётрык?

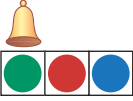
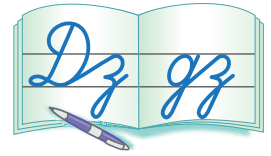
Ці можна назваць яго добрым, чulyм?

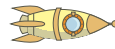
салодкая ка́зка

к й я ю е ё з в б ц ь ш х ж д

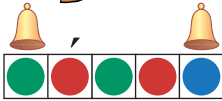
ДЗ

Дзіця

Дзед

ДЗ

Дзюба

Дзённік

Дзядзя

Дзяў-чын-ка

Дзік
Дзяцел
Дзвёры

Дзень
Дзянёк
Дзянькі

Дні тыдня

Сем дзён — гэта тыдзень. Панядзелак, аўторак, серада, чацвёр, пятніца, субота, нядзеля — гэта дні тыдня. Нядзеля — выхадны дзень. А якія астатнія дні?

Адкажы на пытанні.

Які дзень ідзе за панядзелкам?

Які дзень ідзе пасля нядзелі?

Які дзень быў перад пятніцай?

Сёння панядзелак. Які дзень быў учора?

Выканай заданне.

Пералічы дні тыдня ў адваротным парадку.

Месяцы года

Колькі месяцаў у годзе? Палічы!

снежань	сакавік	чэрвень	верасень
студзень	красавік	ліпень	кастрычнік
люты	май	жнівень	лістапад

Адкажы на пытанні.

Які першы месяц года? Які апошні?

Які месяц года ідзе за студзенем?

У якім месяцы ты нарадзіўся?

дзі дзя дзю дзе дзё
ці ця цю це цё

Íпуць медзь бацька
Пры́пяць мядзвѐдзь дзя́дзька

радзі́ма людзі падзе́я На́дзя
Радзі́ма сусѐдзі надзе́я Надзе́я

Белару́сь — на́ша Радзі́ма. Сталі́ца
Белару́сі — го́рад Мінск. Гарады́ Брэст,
Віцебск, Гро́дна, Го́мель, Магілёў —
абласны́я цэ́нтры Белару́сі.

Мала́я радзі́ма — го́рад ці вёска, дзе
ты нарадзі́ўся.

Сталі́ца — галоўны го́рад дзяржа́вы.

Сло́вы

Няма́ святлейшых слоў —

Вясна́,
Радзі́ма,
Ма́ці!

Ля сэрца іх трыма́йце
І паўтара́йце зноў...

Няма́ раднейшых слоў.

Данута Бічэль.

с л м а і ы у ў г п т о э р ч н

Радзі́ма

— Вось мая́ радзі́ма, —
Ка́жа бра́ту Дзі́ма.
Той яго́ пыта́е:
— Дзе яна́? Яка́я?
— Вёска, рэ́чка, по́ле
Ды зялёны гай —
Гэта ўсе́ радзі́ма,
Наш цудоўны край.

Віктар Кудлачоў.

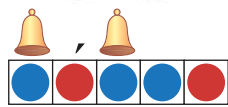
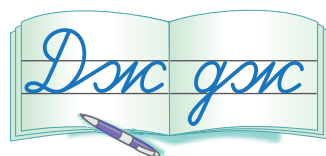
Дзі́на сказа́ла:
— Радзі́ма — гэта краі́на,
наша дзяржа́ва.
Ула́дзік сказаў:
— Радзі́ма — гэта дом
і ўсе́ наво́кал.
Даві́дзік сказаў:
— Радзі́ма — гэта ма́ма,
та́та, дзед і бабу́ля.
Дзяні́с і На́дзя сказа́лі:
— Радзі́ма — гэта мы
і ўсе́ на́шы лю́дзі!

Як ты думаеш? Абмярку́й з сябрам.

Д Ж

ДЖ

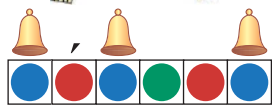
джа
джу
джы
джо
джэ

ДЖЭМ

джáла

ДЖ

ДЖЫП

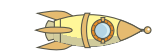
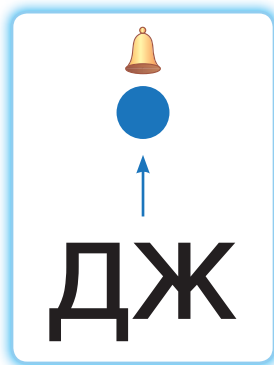
джúнгли

джóнка

дóжджык

вúджу саджú
ваджú сяджú
хаджú гляджú

с л м а і ы у ў г п т о э р ч н

джа джо джу джэ джы
ча чо чу чэ чы

но́чы — ноч

дажджы́ — дождж

ураджа́й

ураджа́йны

Дажы́нкі — свята ўраджа́ю.
Белару́сы адзнача́юць яго́
ў дзень заканчэ́ння жніва́.

Ду́май і называ́й!

ага́ро́джа — плот

дождж — ...

ураджа́йны — ...

джа́ліць — ...

куса́ць

лівень

урадлі́вы

до́ждж

до́жджык

дажджы́

дажджы́нка

дажджаві́к

дажджлі́вы

Смоўж

Раі́ць пчо́лка смаўжу́:

— Уцяка́й ад дажджу́,

Ад дажджу́ і гро́му

Уцяка́й дадо́му.

Смоўж смяе́цца:

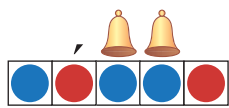
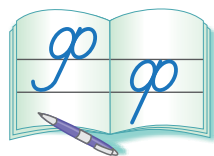
— Дом жа свой

Я заўжды́ нашу́ з сабо́й.

Хведар Жычка.

ф

фа

фо

фэ

фу

фы

фи

фя

фю

фе

фё

фа́нта́н

фо́рма

фу́тбо́л

куфе́рак

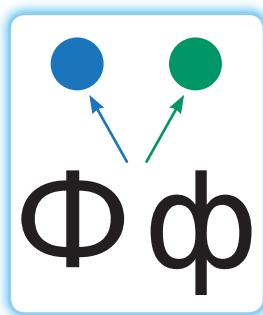
фе́я

фи́ялка

ф

дама
смарт
тэле

ФОН

фру́кты
садави́на

флаг
сцяг

фу́тра
шу́ба

фо́кус
фо́кусы
фо́куснік

фігу́рны
фігуры́ст
фігуры́стка

фо́та
фато́граф
фатагра́фія

Фігуры́сты

Мы ката́емся на лёдзе
І адны́, і ў караго́дзе.
Уладзімір Мацвее́нка.

Фато́граф

На лаўцы ца́цкі се́лі ў рад.
Бяру́ я фо́таапа́рат.
Усім смяя́цца прапану́ю.
Ува́га, я фа-та-гра-фу́-ю!

Ніна Галіноўская.

Ці ве́даеш ты, кім працу́юць бацькі?
Чым яны займа́юцца? Будаўні́к, прадаве́ц,
настаўні́к, музыкан́т, маста́к, журналі́ст,
праграмі́ст, шафё́р, фато́граф, футбалі́ст,
фігуры́ст, фо́куснік...

Любы́ занятак ціка́вы. Усе́ прафэ́сіі
ва́жныя. Яку́ю прафэ́сію абра́ць? Ці ё́сць
у цябе́ ма́ра?

к й я ю е ё з в б ц ь ш х ж д ф

фла га жы фа ка
 мін ра ра ра фэ

Дапамажы Жэўжыку рашыць задачу!

Сябры Фаіна, Фэдзя і Анфіса — аднагодкі.

Дзень нараджэння Фаіны ў сакавіку.

Дзень нараджэння Фэдзі ў снежні.

Дзень нараджэння Анфісы ў студзені.

Хто з сяброў старэйшы?

Хто малодшы?

Хто старэйшы за Фаіну?

Хто малодшы за яе?

Дзень нараджэння

Дзень нараджэння —

Будзе варэнне,

Будзе пламбір,

Белы зефір.

Тацяна Мушынская.

— Віншую цябе з днём нараджэння!

Жадаю табе поспехаў у вучобе!

— Дзякуй вялікі! Частуйся, калі ласка!

с л м а і ы у ў г п т о э р ч н

«Салодкія» фабрыкі нашай краіны

У Беларусі шмат заводаў і фабрык. Усім добра вядома «салодкія» фабрыкі нашай краіны. Тут робяць розныя ласункі.

У сталіцы Беларусі ёсць кандытарскія фабрыкі «Камунарка» і «Слодыч». Там вырабляюць цукеркі, суфлё, шакалад, пякуць пячэнне, вафлі, кексы.

У Гомелі ёсць фабрыка «Спартак». Яна вядомая сваім шакаладам, карамеллю, пячэннем, тортамі і пірожнымі.

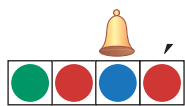
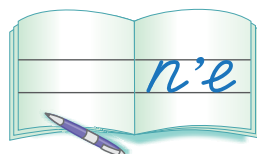
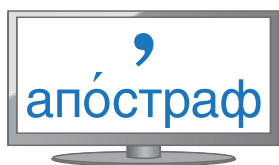
Мармелад, зефір, пасцілу, халву, ірыс вырабляюць у Бабруйску і Нароўлі. Там працуюць кандытарскія фабрыкі «Чырвоны харчавік» і «Чырвоны Мазыранін».

Смачныя вырабы беларускіх фабрык заўсёды на сталё.

Давядайся, якія фабрыкі і заводы ёсць у тваім родным краі. Людзі якіх прафесій там працуюць?

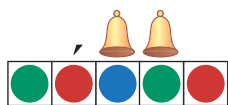
п я р о

ья вю ве вё ы
'я 'ю 'е 'ё 'і

Будзь уважлівы!

п е р ' е

с е м я

к у п ё

б у р а н

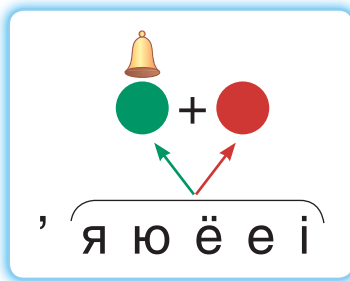
с я м ' я

к у п ' ё

б у р ' я н

с л м а і ы у ў г п т о э р ч н

лі	пі	бі	éхаў
лье	п'е	б'е	аб'éхаў
лью	п'ю	б'ю	ад'éхаў
льём	п'ём	б'ём	пад'éхаў

Апóстраф

Аб'ява! Аб'ява! Аб'ява!
Паслúхайце вераб'я.
Апóстраф не лúтара,
А дзúвóсная з'ява.

Уладзúмíр Ягоўдзúк.

Мáр'я	пад'éзд	сузóр'е	надвóр'е
Дáр'я	пад'ём	сур'ёзна	камп'ю́тар

Нáша дру́жная сям'я́ —
Гэ́та тáта, ма́ма, я,
А яшчэ́ Дзям'я́н і Ян,
Ба́бка Ма́р'я, дзед Ма́р'ян.

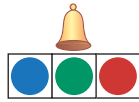
А якáя ў́ цябе́ сям'я́? Раскажы́.

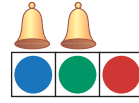
Якáя сям'я́ ў́ хлопчыка?

к й я ю е ё з в б ц ь ш х ж д ф

Параўна́й!

п'е

ўе

Будзь ува́жлівы!

ўі

ўе

ўю

ўё

ўя

саўе́

саўю́

саўём

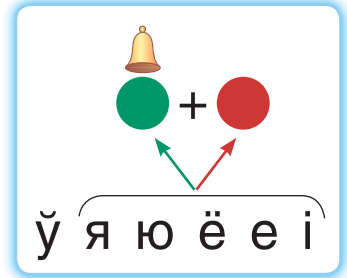
саўяце́

салаўі́

салаўю́

салаўём

салаўя́мі

Паўтары́ пра́вільна і ху́тка!

Ілья́ Салаўёў лю́біць спэ́вы салаўёў.

Авяр'я́н Ве́раб'ёў ко́рміць зэ́рнем ве́раб'ёў.

Калі́ так гаво́раць?

Заліва́цца салаўём — гавары́ць прыго́жа.

Ве́раб'ю́ па кале́на — ве́льмі ме́лка, неглыбо́ка.

Дзе ве́раб'ю́ па кале́на?

с л м а і ы у ў г п т о э р ч н

Вераб'і

Вераб'і знаёмыя ўсім. Чародкі вераб'ёў можна сустрэць у любым двары. Вераб'і жывуць усюды: у горадзе і ў вёсцы, у полі і ў лесе.

Пэр'е ў вераб'я шэрае або бурае. На крылах — вузенькая белая палоска і цёмныя плямы.

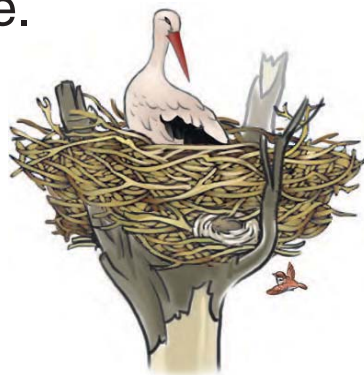
Вы назіралі за вераб'ямі?

Не? Дарэмна. Гэта вельмі цікава!

Кароткія лапкі вераб'ёў без каленяў. Таму хадзіць гэтыя птушкі не ўмеюць. Яны скачуць адразу на дзвюх нагах.

Купаюцца вераб'і ў лужыне ці ў пяску. Так яны чысцяць сваё пэр'е.

Вераб'і ўюць гнёзды з галінак дрэў, сухой травы, пуху і моху. Самыя смелыя вераб'і часта ладзяць сваё гняздзечкі паміж пруткоў буслянак.

Што вас зацікавіла ў паводзінах вераб'ёў?

к й я ю е ё з в б ц ь ш х ж д ф

Вінш́уем!

Вы ўжо в́ывучылі ўсе літары!

Што ве́даеце пра літары гало́сных гу́каў?

● ← а у о э і ы

іры́с
уро́к

эльф
о́рдэн

ало́э
тэа́тр

со́ус
паэ́т

●● ← я ю ё е

я́ма
ю́нга

э́лка
ё́лка

ма́як
каю́та

фаэ́
раён

ь
'
ў

●● ← я ю ё е і

лю́
п'ю́
саю́

сям'я́
кап'ё́
салаўі́

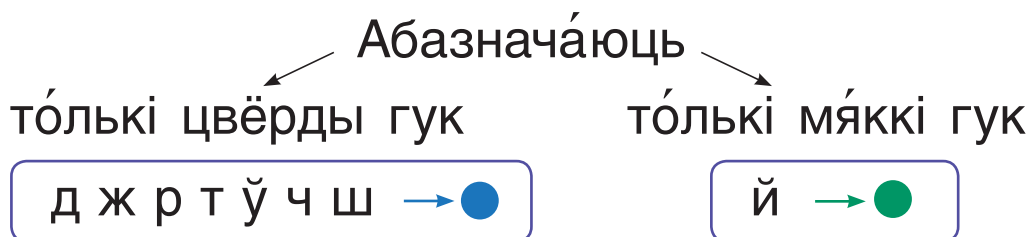

● ●
↙ ↑
я
ю
ё
е
і

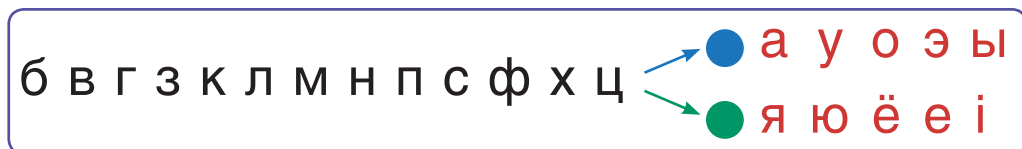
● ●
↙ ↑
а
у
о
э
ы

Што ведаеце пра літары зычных гукаў?

Абазначаюць цвёрды і мяккі гукі

Дзве літары абазначаюць адзін гук

Якая літара гук не абазначае?

Буквар

Я ў руках буквар трымаю,
Па складах ужо чытаю.
Кніжка гэта першая,
З казкамі і вершамі.
Я сяджу, яе гартую
І малюнку разглядаю.
У мяне вясёлы твар:
Маім сябрам стаў буквар!

Віктар Кудлачоў.

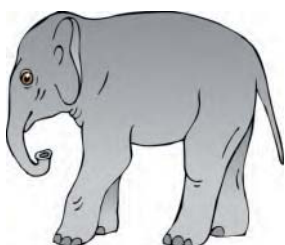

Разгадай рэбусы і прачытай словы.

МЭБЛЯ

100 л

у

РАСЛІНЫ

г

бу

ЖЫВЁЛЫ

р

к

ь

і=о

БУДЫНКИ

Ш

Х

С=А

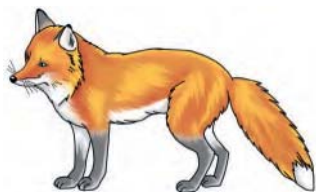

В

РАКА

П

ВОЗЕРА

Ч

Прачытай сло́ва. Складзі з яго літар но́выя сло́вы. Хто больш?

Ж

а

в

а

р

а

н

а

к

Ад навукі спрытнеюць рукі.

Прачытай і даведайся!

Калі ўсе літары ста́нуць у патрэ́бным па́радку, атрыма́ецца АЛФАВІ́Т, або́ АЗБУКА.

Алфаві́т

Аа

а

Бб

бэ

Вв

вэ

Гг

гэ

Дд

дэ

Ее

е

Ёё

ё

Жж

жэ

Зз

зэ

Іі

і

Й

і нескладовае

Кк

ка

Лл

эл

Мм

эм

Нн

эн

Оо

о

Пп

пэ

Рр

эр

Сс

эс

Тт

тэ

Уу

у

Ў

у нескладовае

Фф

эф

Хх

ха

Цц

цэ

Чч

чэ

Шш

ша

Ы

ы

Ь

мяккі
знак

Ээ

э

Юю

ю

Яя

я

Той, хто лю́біць а́збуку
Зма́лку без прыну́кі,
Адкрыва́е шлях сабе́
Да любо́й наву́кі.

Артур Вольскі.

Бачыць вока далёка, а розум — яшчэ далей.

А́збуку для славя́н ствары́лі браты́ Кіры́л і Мяфо́дзій шмат гадо́ў таму́.

У да́ўнія часы́ літары ме́лі іншыя на́звы.

Прачыта́й на́звы пер́шых літар.

А

аз

Б

бу́кі

В

ве́дзі

Заданні для знаўцаў

1. Які сказ зашыфраваны ў назвах гэтых літар алфавіта? Выкарыстай ключ-памочнік.

Аз — я.

Букі — літары.

Ведзі — ведаць.

2. Якія літары дапамаглі ўтварыць слова «а́збука»?

Прачыта́й і даве́дайся!

Слова «**алфавіт**» складзена з назваў дзвюх грэчаскіх літар: «**альфа**» і «**віта**».

Яно́ старэйшае за слова «а́збука».

Век живёш — век вучышся.

Музей кнігі

У Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі ёсць музей кнігі. У ім сабраны сапраўдныя кніжныя скарбы.

Доўгі час паперу людзям замянялі лісты і сцёблы раслін, кара бярозы, скура жывёл і шоўк.

Лісты для пісьма мацавалі адзін да аднаго. Атрымліваўся доўгі рулён — скрутак. Захоўвалі скрутак у футляры.

Старонкі сшывалі, змяшчалі ў цвёрды пераплёт і ўпрыгожвалі.

Горка часам праца, ды хлеб ад яе салодкі.

Пёршыя кнігі людзі пісалі ад рукі. Гэта рабóта была вельмі доўгай і цяжкай.

Еўфрасі́ня Полацкая прасла́віла рoдны край сваі́мі **рукапі́снымі** кні́гамі. Яна́ заснава́ла храм, адкры́ла шко́лу, вучы́ла дзяце́й чыта́ць і піса́ць.

Францы́ск Скары́на надрукава́ў пёршую славя́нскую кні́гу на станку́. Ён — наш перша-друкáр.

Мы ўдзя́чныя людзям, які́я ра́зам з кні́гай адкры́лі нам шлях да ве́даў.

Для ўсякай птушачкі мілае сваё гняздо.

Прачытай і даведайся!
Як па-іншаму называюць Радзіму?

Айчына

Айчына — гэта краіна, дзе чалавек нарадзіўся і жыве. Для ўсіх нас, беларусаў, наша **Радзіма** — гэта **Рэспубліка Беларусь**, або проста **Беларусь**.

У кожнага чалавека ў сваёй краіне ёсць родны кут. Тут ён упершыню ўбачыў свет, навучыўся хадзіць, прамовіў першыя словы. Таму гэтыя мясціны называюць яго малой радзімай.

Уладзімір Ліпскі.

Назаві сваю малую радзіму.

Добрая слава далёка ідзе.

Беларусь

Змáлку звалі цябе
Мы прыгожай Радзімаю.
Беларусь, Беларусь,
Як ты сэрцу любімая!
Беларусь, над табою
Неба з яснымі зорамі.
Паглядáеш на іх
Ты вачамі-азёрамі.
Пятрусь Броўка.

Пры 5

Назвы,
Родныя здавён,
Нагадáлі
Шмат імён.

Уладзімір Мазго.

Якія імёны схаваліся ў словах?
Жóдзіна Малары́та Бары́саў Клі́мавічы

Самыя дарагія падарункі

У Івана Іванавіча два праўнукі, Ігар і Паўлік. Але ён не любіць называць іх праўнукамі, жартуе:

— Лёпей будзьце ўнукамі. Так і я сябе ма-ла-дзе́й-шым адчуваю.

Браты ведаюць: дзеду шмат гадоў. Ён некалі ваяваў, мае баявыя ўзна-га-ро́-ды. Дзед, праўда, не любіць іх паказваць. Ды хлопчыкі ўпотаі разглядваюць тыя медалі і ордэн.

На-блі-жаў-ся дзедаў юбілей.

— Што падарыць табе, дзядуля? — пыта́ліся Ігар і Паўлік, калі пры-хо́-дзі-лі ў госці.

— Нічога не трэба, — адка́зваў дзед. — Раскажыце лепш, што добрага зрабілі, і я буду самым шчаслівым чалавекам на свеце.

3 малога дойдзе да вялікага.

У дзень **нараджэння** Іван Іванавіч запытаўся ў праўнукаў:

— Чым жа вы **парадуеце** дзеда?

— Я старэнькую бабулю цераз вуліцу перавёў. Яна мне па-дзя-ка-ва-ла, — сказаў Паўлік.

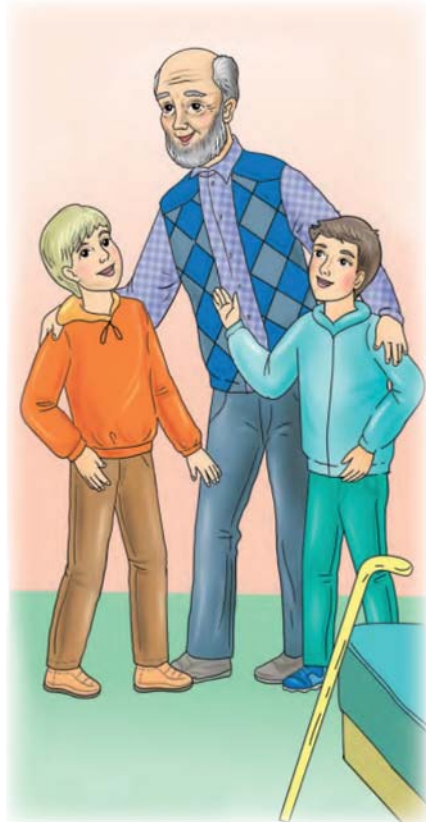
— Я памыў падлогу, — паведаміў Ігар.

— Дзядуля, глядзі, які я табе кіек змайстраваў, — паказаў Паўлік палку, якую хаваў за спінаю. — Каб табе лягчэй хадзіць было.

— А я ўчора яшчэ чаравікі твае пачысціў, — прыгадаў Ігар. — Хіба ты не заўважыў?

— Заўважыў, заўважыў, — сказаў дзед і прыгарнуў да сябе праўнукаў. — І за кіек дзякуй, і за чаравікі. Для мяне гэта — самыя дарагія падарункі. І далей рабіце ў жыцці толькі дабро. І сваім родным, і сябрам, і іншым людзям.

Міхась Даніленка.

І сто гадоў мала для памяці пра подзвіг людзей.

Будзем памятаць

Малёнькая Ірынка **пытáецца** ў дзеда:

— Дзядуля, чаму 9 Мая людзі нясуць кветкі да Вéчнага агню?

— Вечны агонь — сiмвал нашай памяці пра тых людзей, якія загінулі на вайне.

Вялікая **Айчýнная** вайна **дóўжылася** амаль чатыры гады. Вайна прыйшла ў кожную сям'ю.

— І ў нашу сям'ю? Раскажы мне, дзядуля.

— Так, і ў нашу сям'ю. Нашы прадзеда змагаліся на фронце з ворагам. Дзед Рыгор быў **развéдчыкам**, дзед Мацвей — лётчыкам, бабуля Ганна — **медсястрой**. Яны абаранялі нашу Радзіму. Не ўсе вярнуліся дадому. Многа гора і слёз прынесла вайна людзям.

Калі добра пастарацца, то павінна атрымацца.

Няма нічога страшней за вайну. Таму ўсе людзі хочуць жыць у згóдзе.

Мір — гэта чыстае неба і яркае сонейка.

Мір — гэта ўсмешкі людзей.

Мір — гэта мама і ўсе сваякі, якія вельмі любяць цябе.

Яшчэ доўга Іра размаўляла з дзядулем. Яны гарталі стары альбом, разглядалі фатаграфіі.

Зараз Ірына зразумела: каб шанаваць мір, трэба памятаць пра подзвігі сваіх прадзедаў.

Даведайся, хто з тваіх сваякоў абараняў нашу Радзіму.

Любіць увесь свет лагодны прывет.

Якімаўкі

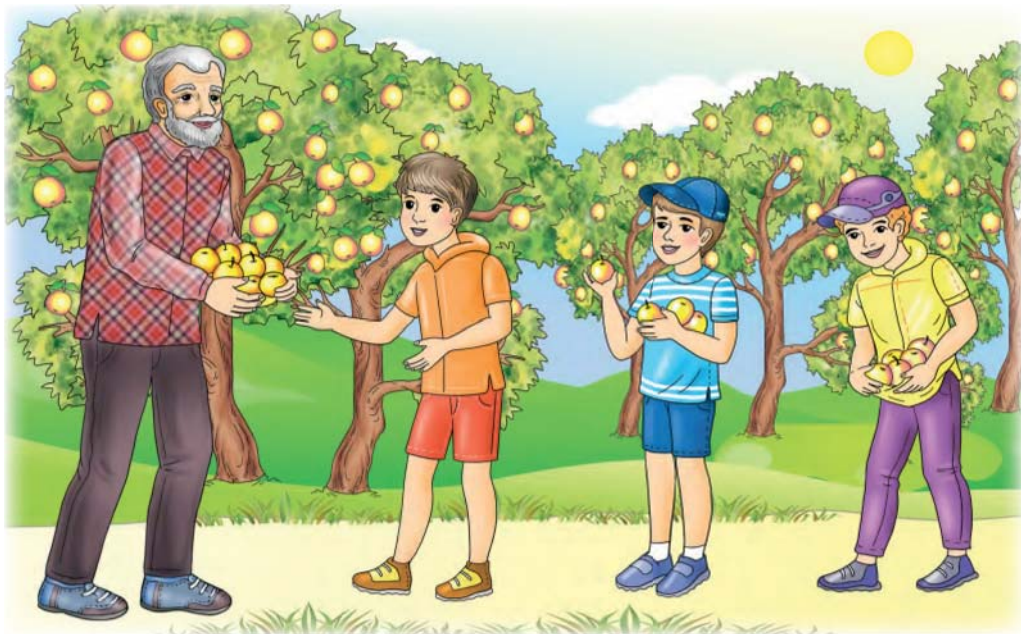
Шмат садоў у на́шай вёсцы. Што ні двор, то сад. І ў кожным растуць якімаўкі. Яны нічым не адрóзніваюцца ад звычайных антонавак. Чаму ж іх так назва́лі? А вось чаму.

Гадоў трыццаць таму жыў на краі вёскі стары Якім. І быў у яго вялікі сад. Мы, вясковыя хлапчукі, хадзілі туды ласавацца яблыкамі. Дзядуля частаваў нас духмянымі антонаўкамі і прыгаворваў:

— Яблык у ро́цік, а здаро́е ў живо́цік.

А потым пытаў:

— Сма́чныя?

Маленькая пчолка, а мёду колькі наносіць!

— Смачныя! — адказвалі мы.

— Ёшце, дзеткі, ёшце, — падахвочваў нас дзядуля, — а сэмечкі з гэтых яблыкаў захавайце і пасадзіце на сваім агародзе каля плота. Калі з’явіцца парасткі, мяне паклічце. Я прышчэпку зраблю. І праз некалькі гадоў будзе у вас такія ж яблыкі.

І сапраўды, праз якія год-два каля плота з’яўляліся парасткі. Мы клікалі старога Якіма, і ён прышчэпляваў дрэўцы.

Прышчэпляваў антонаўкай. Але ў знак удзячнасці людзі называлі яблыкі якімаўкамі.

Мікола Янчанка.

Не замениш работы словам.

Размеркаваў

— Возьмемся за працу ўсе!
Кожны дрэўца прынясе.
Коля з Ігарам — рыдлёўкі,
Міша — лейку, ты — вяроўку.
А я стану правяраць,
Як хто будзе працаваць.

Раптам Коля не стрываў:
— Добра ж ты **размеркаваў**.
Будзеш правяраць. А хто ты,
Што цураешся работы?
Ты рыдлёўку лепш бяры,
Як усе твае сябры!

Тадзіяна Кляшторная.

Праца нікога не крыўдзіць.

Дапамагú

На гародзе ў бабулі
Многа морквы і цыбулі,
Памідораў, агуркоў,
Часнаку і буракоў.
Я на грады пабягу
І бабулі памагу.
Моркву з рэпай прапалю,
А пасля гуркі палю.

Тадзіяна Кляшторная.

Мы ўмеем працаваць і бацькам дапамагаць.

Раз зманіш — другі не павераць.

Цукеркі

Мама купіла цукерак і паклала ў шафу. Вечарам дастала цукеркі, а іх толькі палова за-ста-ла-ся.

— Пры-зна-ва́й-це-ся, хто браў цукеркі? — спытала яна.

— Я не брала, — сказала Аленка.

— І я не браў, — апусціў вочы Сяргейка. Маці сказала Сяргейку:

— Калі не браў, то скажы «чэснае слова».

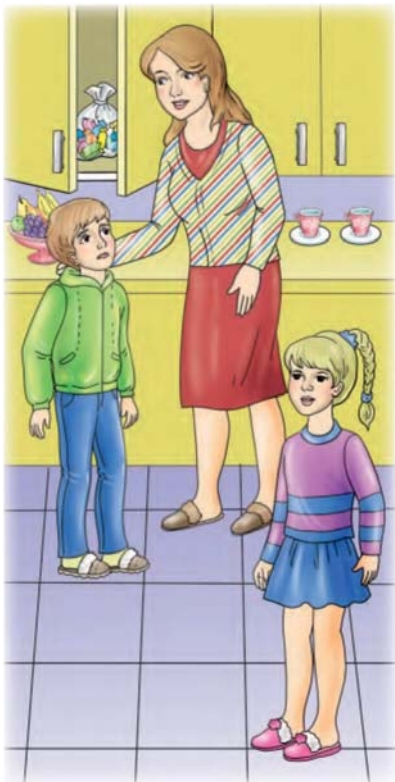
Сяргейка пасоп носам, пераступіў з нагі на нагу:

— Няхай лепш Аленка скажа «чэснае слова».

— Усё зразумела, — усміхнулася маці. — Дрэнна, калі лазяць у шафу і дазволу не пытаюць.

Сяргейка аж падскочыў: — А я спытаў бы, дык не было нікога дома. Чэснае слова, не было!

Васіль Хомчанка.

Ветлівыя словы

— Калі ласка, дзякуй,
Добры дзень, —
Ветлівыя словы я
Чую ад людзей.
Я таксама імі буду
даражыць,
З ветлівымі словамі
Лёгка жыць.

Тадзіяна Кляшторная.

Расці, дрэўца,
Расці, траўка,
Расці, краска,
Калі ласка.
Я вас не забуду —
Паліваць вас буду.
Васіль Жуковіч.

Краска — кветка.

Там, дзе згода, заўсёды добрая прыгода.

Мы ўсё можам

Гэта праўда, што на свеце
Ёсць яшчэ такія дзеці,
Што не ўмеюць
Маляваць,
Шыць, ляпіць і пілаваць,
Лялькам хаткі будаваць?

А ці праўда, што на свеце
Ёсць яшчэ такія дзеці,
Што лянуюцца спяваць,
У ладкі пляскаць, танцаваць?

— Гэта, цётка, не мы!
Мы з інакшае гурмы.

Мы што хочаце змайструем,
І спяём, і па-тан-цў-ем.

Еўдакія Лось.

Гурма́ — група, гурт.

У няўмечкі не баляць ні ручкі, ні плечкі.

Ната маму любіць нэдта

Мама мые раму,
Ходзіць мама ў краму.

І ў дачушкі Наты
Цэлы дзень заняты:

То шукае маму,

То гукáе маму:

— Мама,

дзе піжама?

— Мама,

дзе панама?

— Мама,

дзе праграма?..

Мама.

Мама.

Мама.

Ледзь працнэцца Ната,

Шуму поўна хата,

Поўна шуму, гáму,

Бо дачушка Ната

Нэдта

Любіць маму.

Рыгор Барадулін.

Добраму ўсюды добра.

Такіх кветак не бывае

Неяк гэтым летам мая суседка Таня збірала на лузе кветкі: рамонкі, глухую крапіву, трыпўтнік. Яна паказвала іх мне і казала:

— Во якая прыгожая кветка!.. І гэта прыгожая... І вось гэта. Я занясу іх бабулі.

— А ты пашукай непрыгожую, — сказаў я. — Самую непрыгожую.

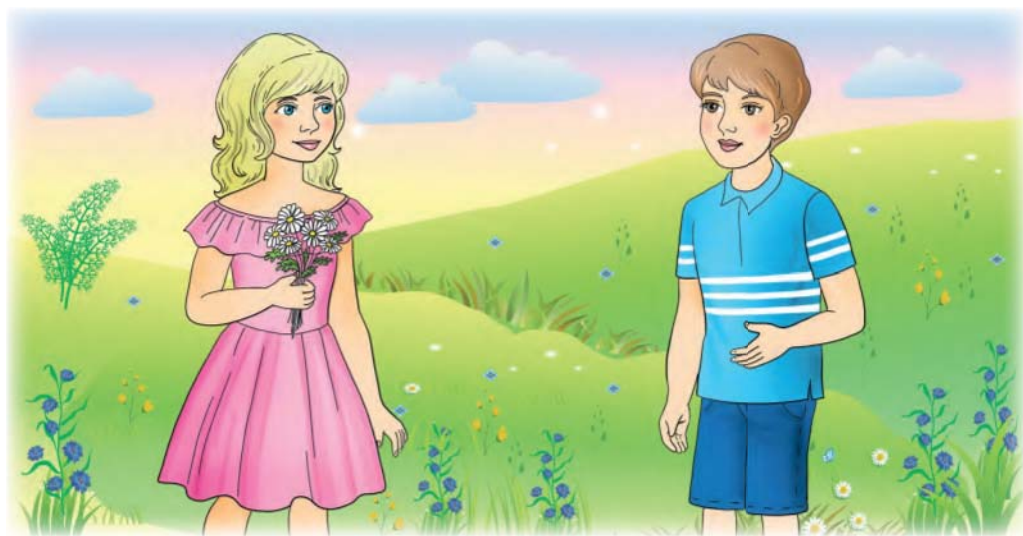
Таня ўважліва паглядзела мне ў вочы і задумалася.

— Такіх кветак не бывае, — нарэшце сказала яна.

Потым яшчэ падумала і рашуча запэўніла:

— Нідзе не бывае!

Вісарыён Гарбук.

Куфэрак проста адчыняўся.

Ці бываюць у кветак розныя назвы?

Я — трыпутнік, падарожнік,
Чалавеку — ежа, лекі.
Хто ў бядзе яму паможа,
Як няма нідзе аптэкі?

Там не злосная трава
Забуяла ўпотай,
Там — глухая крапіва,
Што завуць ясныткай.

Рамонкі — сонейкавы дзеткі —
Глядзяць так здзіўлена-шчасліва:
Прыволле, рэчка, луг і кветкі,
І аблачынак белых дзіва.

Віктар Кажура.

Як па-іншаму называюць трыпутнік?
Якую другую назву мае яснытка?
Якія кветкі паэт назваў дзеткамі
сонейка?

Хлебныя крошкі

Я не-а-х^ай-на адламаў кав^алак хлеба. Крошкі так і па-с^ы-па-лі-ся на падлогу. Убачы-ла гэта бабуля і а-бу-ры-ла-ся:

— Ты што, хочаш голад наклікаць?

— Як гэта голад? — здзівіўся я.

— А так. Падбярэ крошкі павук і на сваёй павуціне на ліпу палэзе. Так і да^ведаецца сонца, што людзі яго дары не шануюць. Ра^ззлуецца яно і спаліць гарачымі промнямі жыта на полі. Вось і пачнецца тады голад.

Спа-ло-хаў-ся я. Бач, якую бяду мог наклікаць. Таму адразу папрасіў пра^бачэння:

— Даруй, бабуля! Больш так не буду.

— Ведаю, што не будзеш, — па-ла-га-днё-ла бабуля. — А калі захочаш хлеба — вазьмі нож і адрэж скібачку. Цяпер жа збяр^ы гэтыя крошкі ў жменьку ды курыцы аднясі. Яна табе ячка знясе.

Мікола Янчанка.

Хто працуе, той і мае.

Чорны, белы хлеб ці здобу
Еш, але не забывай
Быць удзячным хлеб**а**робу,
Што вырошчваў ураджай.

Артур Вольскі.

Добра сей!

«Хочаш есці каравай —
Добра ніву засявай!
Добра жні,
Чыста вей!» —
Зычыць ветрык-санцавей.

Еўдакія Лось.

Ціхая вада берагі мае.

Алеся

Кукава́ла зязю́ля
У зялёным лесе,
Гадава́ла мату́ля
Дачу́шку Але́сю.

Гамані́ў бор сасновы
Увэ́чары і ра́нкі,
Над калы́скай ліповай
Пела калыха́нкі.

— Спі, засні, мая́ дзетка,
Птушкі ўжо заснулі,
Спі, засні, мая́ кветка,
Люлі, люлі, люлі.

Янка Купала.

Янка Купала нарадзіўся ў вёсцы Вязынка.

У полі

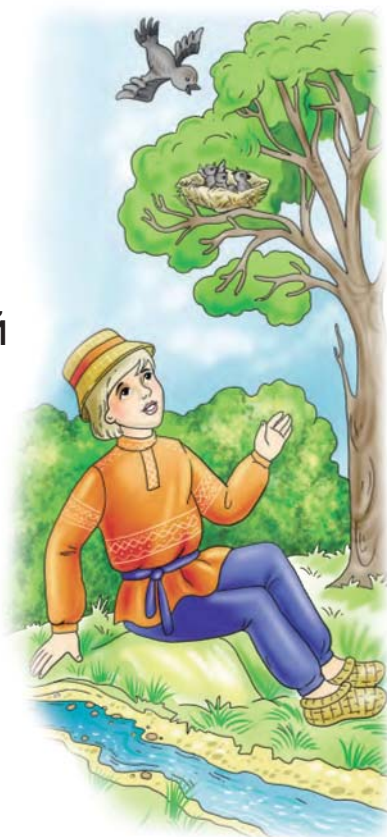
Грышка, хлопчык невялічкі,
У поле выйшаў з дому,
Люба там каля крынічкі
Хлопчыку малому.

Сядзе хлопчык над крынічкай
І не зв^арухнецца:
Пазірае, як над дзічкай
Пташачка снуецца.

І сваіх малёнькіх дзетак
Корміць чарвячкамі.
Эх, як слаўна сярод кветак
Летнімі дзянькамі.

Якуб Колас.

Якуб Колас нарадзіўся ў вёсцы Акінчыцы.

Што напісана пяром, не выйме і сякера.

Родная мова

Мова родная мая ты,
Што і дзэдавай была!
Мова мамы, мова таты,
Мова нашага сяла!

Ты звініш, калі я ўранку
Чую песні за акном,
І журчыш, як баіць байку
Мне бабуля перад сном.

Разгарну́ буквар вясёлы —
Зноў са мной гаворыш ты,
Мілагучная заўсёды,
Як званочак залаты!

Ніл Гілевіч.

Пра якую мову ідзе размова ў вершы?

Шчыра сказана, як звязана.

Мова

Лаўлю я цудоўныя,
Спеўныя словы.
Як музыку, слухаю
Родную мову.
На ёй размаўлялі
І бацька, і маці,
Заўсёды ў пашане
Была яна ў хаце.
І зараз са мной яна
Разам ідзе,
Бо мовы, як наша,
Няма больш нідзе.

Віктар Кудлачоў.

Родная мова

Родная мова — м'ятчына мова,
З'яе вясёлкай кожнае слова.
Кожная літара — кропля з крыніцы,
Колькі ні піў бы, не наталіцца.

Лёля Багдановіч.

Разумнаму шмат талкаваць не трэба.

Адкуль песня беларуская (Легенда)

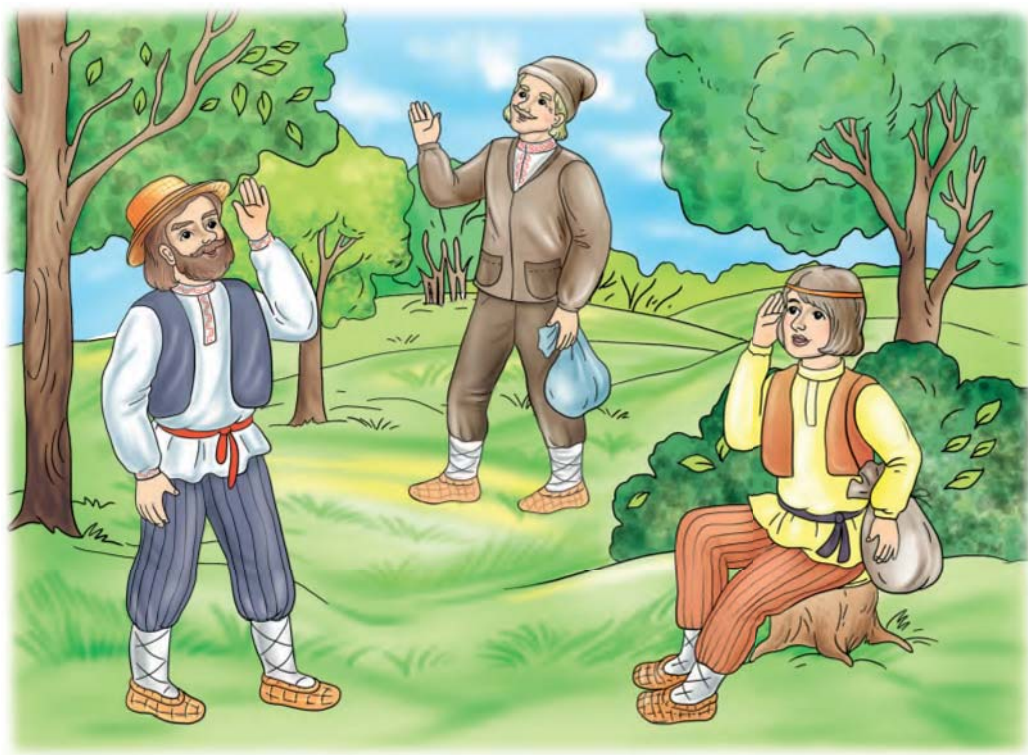
Ці то полем, ці то лесам ішлі па-да-ро-жні-кі.
Ішлі яны тры дні і тры ночы ды яшчэ паўднё.
Стаміліся. Прысэлі. Раптам чуюць — спявае
нёхта. Пры-слў-хаў-ся першы:

— Відаць, жаўрук.

— Не, — кажа другі, — гэта лес шуміць.

А трэці прыпаў вухам да зямлі і прашаптаў:

— Ды гэта ж зямля наша спявае.

Як пра цябе чуюць, так пра цябе мяркуюць.

Мілагучнасць роднай мовы

Беларуская мова вельмі мілагучная. Той ёй добра валодае, хто чуе мўзыку слоў.

Возьмем хоць бы гук «дз». Напрыклад, слова «дзень» нагадвае гучанне струны, Наша вуха ўжо ўлавіла звон сонечнай цішыні летняга дня, прастору чыстага неба, палёт пчалы: дз-дз-дзень.

«Дзіва!» — скажаце вы. І сапраўды дзіва!

А возьмем кветку дзьмухавец. Лёгка здагадацца, чаму ў яе такая назва. Ці звярнулі вы ўвагу на вымаўленне гэтага слова? Дзякуючы мяккаму гуку «дз» слова вымаўляецца мякка, лагодна. І гэта толькі адна з многіх асаблівасцей нашай мовы, якія робяць яе мілагучнай.

Васіль Вітка.

Які розум, така і гаворка.

Мой сябра

З ім я ў працы, адпачынку,
На ўроку, пе-ра-пын-ку.

З ім я ў полі, з ім у школе,
З ім не сумна мне ніколі.

З ім вандрую я па свеце,
З ім лятаю ў ракеце.

Чаго сам не адгадаю,
У яго я запытаю.

З ім я гутарку вяду,
З ім нідзе не прападзю.

— Хто ж ён гэтакі, скажы?
Нам яго ты пакажы.

— Не-зда-га-длі-вы ты, Мішка...
Сябра мой, вось бачыш, — кніжка.

Адам Русак.

Якая справа, такая і слава.

Чытаначка

Першы дожджык.
Мокры дах.
Мы чытаем па складáх:
— Да-ра-гі бук-ва́р,
Бы-ва́й!
Ты адкрыў нам
Дзіўны край.

Бліснуў гром з-за хмар
Залатой падкоўкай.
Пазнаёміў нас буквар
З вёрнаю сяброўкай.
Хто палюбіў яе, таму́
Не будзе сумна аднаму́.

Рыгор Барадулін.

Кнігі сталі нам сябрамі!

Спіс выкарыстаных крыніц

Усе творы выкарыстаны ў адукацыйных мэтах. Асобныя творы скарачаны і адаптаваны з улікам узроставых асаблівасцей вучняў.

Багдановіч, Л. Родная мова / Л. Багдановіч // Вясёлка. — 2009. — № 12. — С. 14.

Барадулін, Р. Ай! Не буду! Не хачу! : вершы / Р. Барадулін ; іл. Б. Заборова. — Мінск : Беларусь, 1971. — 32 с.

Барадулін, Р. Ці пазыхае бегемот? / Р. Барадулін. — Мінск : Юнацтва, 1981. — 159 с.

Беларуская дзіцячая літаратура : хрэстаматыя : вучэб. дапам. / склад. М. Б. Яфімава, В. М. Ляшук. — Мінск : Вышэйшая школа, 1996. — 655 с.

Беларуская літаратура : пазакласнае чытанне / аўт.-уклад. Л. І. Строк. — Мінск : Юнипресс, 2009. — 384 с.

Беларускія прыказкі, прымаўкі, фразеалагізмы / склад. Ф. Янкоўскі ; рэд. М. Суднік. — Мінск : Выдавецтва АН БССР, 1962. — 556 с.

Бічэль-Загнетава, Д. Лузанцы / Д. Бічэль-Загнетава ; мал. Т. Мельянец. — Мінск : Юнацтва, 1982. — 40 с.

Вольскі, А. В. Жывыя літары / А. В. Вольскі. — Мінск : Мастацкая літаратура, 1973. — 32 с.

Вольскі, А. В. Хлеб — усяму галава / А. В. Вольскі. — Мінск : Юнацтва, 1989. — 29 с.

Вяснянка : вершы, апавяданні, казкі беларускіх пісьменнікаў. — Мінск : Юнацтва, 1983. — 666 с.

Галіноўская, Н. В. Гусіны капялюш : вершы, казкі, загадкі / Н. В. Галіноўская. — Мінск : Юнацтва, 1994. — 48 с.

Гарбук, В. С. Такіх кветак не бывае : апавяданні / В. С. Гарбук ; іл. Я. Жыліна. — Мінск : Беларусь, 1971. — 55 с.

Гілевіч, Н. С. Я — беларус / Н. С. Гілевіч. — Мінск : Зорны верасень, 2008. — 35 с.

Год малой радзімы : часопіс «Пралеска» [Электронны рэсурс]. — Рэжым доступу : <https://praleska-red.by/social/god-maloj-rodiny>. — Дата доступу : 26.04.2021.

Даніленка, М. П. Як дажджы памірыліся : апавяданні, казкі / М. П. Даніленка. — Мінск : Народная асвета, 2013. — 56 с.

Кажура, В. Дзеткі і кветкі / В. Кажура, А. Прохарава // Пачатковае навучанне : сям'я, дзіцячы сад, школа. — 2021.

Кляшторная, Т. Т. Паўцякалі цацкі / Т. Т. Кляшторная. — Мінск : Юнацтва, 1982. — 14 с.

Крынічка : чытанка / уклад. Р. М. Міронава. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2009. — 167 с.

Кудлачоў, В. Буквар / В. Кудлачоў // Пачатковае навучанне : сям'я, дзіцячы сад, школа. — 2020. — № 4.

Кудлачоў, В. С. Сонца ранак падарыла : вершы, апавяданні, загадкі, смяшынкi / В. С. Кудлачоў. — Гродна : Гродзенская друкарня, 2008. — 92 с.

Ліпскі, У. Азбука жыцця : кн. для дзяцей / У. Ліпскі. — Мінск : Адукацыя і выхаванне, 2010. — 208 с.

Лось, Е. Я. Смачныя літары / Е. Я. Лось. — Мінск : Мастацкая літаратура, 1978. — 46 с.

Лукша, В. А. Выбраныя творы / В. А. Лукша. — Мінск : Юнацтва, 1997. Кн. 1: Лебядзіная вернасць. — 271 с.

Мазго, У. Прыгоды марахода / У. Мазго. — Мінск : Юнацтва, 2002. — 126 с.

Мацвееўка, У. І. Займальныя родныя алфавіт : вершы, загадкі, скарагаворкі : для мал. шк. узросту / У. І. Мацвееўка. — Мінск : Мастацкая літаратура, 2013. — 48 с.

Мушынская, Т. М. Вожыкі ў футбол гуляюць / Т. М. Мушынская. — Мінск : Літаратура і Мастацтва, 2008. — 136 с.

Мы весёлыя ребята / сост. О. В. Регель, Д. П. Шишонок. — 2-е изд. — Минск : Народная асвета, 1974. — 266 с.

Хомчанка, В. Зімовы дождж : апавяданні / В. Хомчанка. — Мінск : Беларусь, 1968. — 20 с.

Ягоўдзік, У. І. Дзівосны карабель : апавяданні пра птушак і жывёл / У. І. Ягоўдзік. — Мінск : Палымя, 1995. — 55 с.

Янчанка, М. І. З людзьмі — добра / М. І. Янчанка ; мал. В. Стасевіча. — Мінск : Мастацкая літаратура, 1973. — 40 с.

Анімацыйныя фільмы цыкла «Беларуская азбука» Нацыянальнай кінастудыі «Беларусьфільм» (кінарэжысёры-пастаноўшчыкі У. П. Пяткевіч, І. А. Тарасава).

(Назва ўстановы адукацыі)

Наву- чальны год	Імя і прозвішча вучня	Стан вучэбнага дапаможніка пры атрыманні	Адзнака вучню за карыстанне вучэбным дапаможнікам
20 /			
20 /			
20 /			

Вучэбнае выданне

Свірыдзенка Вольга Іванаўна
Цірынава Вольга Ігараўна

БУКВАР

Вучэбны дапаможнік для 1 класа
ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі
з беларускай мовай навучання

Для работы ў класе

Нач. рэдакцыйна-выдавецкага аддзела *С. П. Маляўка*
Рэдактар *Т. У. Прымачонак*
Вокладка мастака *Н. В. Музычэнка*
Мастакі *Я. В. Грышаева, Н. Р. Жыгамонт, К. У. Максімава,*
А. П. Пратасеня, А. А. Тукач, В. У. Фралова, Н. А. Хромава, Г.-М. А. Шпунт
Мастацкі рэдактар *Н. В. Музычэнка*
Камп'ютарная вёрстка *А. М. Брыкет*
Карэктары *Д. Р. Лосік, Н. В. Федарэнка*

Падпісана да друку 04.06.2021. Фармат 70×100/16. Папера афсетная. Друк афсетны.
Ум. друк. арк. 14,95. Ул.-выд. арк. 15,5. Тыраж 15 335 экз. Заказ

Навукова-метадычная ўстанова «Нацыянальны інстытут адукацыі»
Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь. Пасведчанне аб дзяржаўнай
рэгістрацыі выдаўца, вытворцы, распаўсюджвальніка друкаваных выданняў
№ 1/263 ад 02.04.2014. Вул. Караля, 16, 220004, г. Мінск

Адкрытае акцыянернае таварыства «Паліграфкамбінат імя Я. Коласа».
Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі выдаўца, вытворцы, распаўсюджвальніка
друкаваных выданняў № 2/3 ад 10.09.2018. Вул. Каржанеўскага, 20, 220024, г. Мінск

	а	ы	у	о	э
с	са	сы	су	со	сэ
л	ла	лы	лу	ло	лэ
м	ма	мы	му	мо	мэ
г	га	гы	гу	го	гэ
п	па	пы	пу	по	пэ
т	та	ты	ту	то	тэ
р	ра	ры	ру	ро	рэ
ч	ча	чы	чу	чо	чэ
н	на	ны	ну	но	нэ
к	ка	кы	ку	ко	кэ
з	за	зы	зу	зо	зэ
в	ва	вы	ву	во	вэ
б	ба	бы	бу	бо	бэ
ц	ца	цы	цу	цо	цэ
ш	ша	шы	шу	шо	шэ
х	ха	—	ху	хо	—
ж	жа	жы	жу	жо	жэ
д	да	ды	ду	до	дэ
дж	джа	джы	джу	джо	джэ
ф	фа	фы	фу	фо	фэ
й	ай	ый	уй	ой	эй

	і	я	ю	е	ё	ь
с	сі	ся	сю	се	сё	сь
л	лі	ля	лю	ле	лё	ль
м	мі	мя	мю	ме	мё	—
г	гі	гя	гю	ге	гё	—
п	пі	пя	пю	пе	пё	—
т	—	—	—	—	—	—
р	—	—	—	—	—	—
ч	—	—	—	—	—	—
н	ні	ня	ню	не	нё	нь
к	кі	кя	кю	ке	кё	—
з	зі	зя	зю	зе	зё	зь
в	ві	вя	вю	ве	вё	—
б	бі	бя	бю	бе	бё	—
ц	ці	ця	цю	це	цё	ць
ш	—	—	—	—	—	—
х	хі	хя	хю	хе	хё	—
ж	—	—	—	—	—	—
д	—	—	—	—	—	—
дз	дзі	дзя	дзю	дзе	дзё	дзь
ф	фі	фя	фю	фе	фё	—
й	ій	яй	юй	ей	ёй	—

	А	Б	В	Г	Д	Е
1	ам сам	мама сама	мала самі	сала сіла	смала саліла	масла салілі
2	мы ліў	мыла ліса	малы ласі	мілы умыў	ліліі масіў	мылілі ламалі
3	гул суп	лугі лупа	гусі ліпа	гамы пісаў	гуслі паліў	галасы палтус
4	тут гол	тата соты	густ мост	атлас улоў	салата паліто	таматы пыласос
5	эму рыс	мэта рэпа	паэт гром	алоз арэлі	плісэ агрэст	папалам пластыр
6	час нос	сычы ноты	урач гімн	пчала нумар	чытачы пуанты	часопіс парасон
7	кот чай	кіно край	урок крой	кніга чайка	алоўкі трымай	гутарка папугай
8	яма мяч	яйка няня	маяк ягня	лілія пяткі	ягуар сястра	якасны сланяня
9	юка люк	юнга пюрэ	юрок гуйс	каюта мюслі	юннаты люстра	юркнуў малюнак

	А	Б	В	Г	Д	Е
10	елі леў	елка лета	паеў егер	гіена пеўнік	елачка нектар	Еўропа немаўля
11	ёга лён	ёлка анёл	ёлкі клён	ёгурт клёкат	ёгурты сёлета	маёнтак самалёт
12	зуб вол	зала вата	зубр воўк	зразы вузел	зязюля вячэра	запарк вавёрка
13	бэз цар	безэ яйцо	бокс цырк	бубен сонца	буквар цытрус	багатыр цукеркі
14	гусь лью	конь калье	столь салью	лотаць атэльє	бульба вальєра	Беларусь павільєн
15	шар хек	шына духі	шпак храм	кішэнь халва	цішыня шахцёр	шэрстка хованкі
16	жук дуб	жаба дэпо	жгут двор	жэтон дудар	жаўток дэсерт	жыхарка дажынкi
17	дзік джаз	людзі джэм	дзюба джып	дзверы джала	дзяцел джынсы	пэндзлік агароджа
18	фен п'е	кафэ з'ява	фрак сям'я	кофта бур'ян	жырафа пад'езд	фуфайка камп'ютар